

Lietuvių Maldos Diena Balandžio-April 22

Drabužių Rinkimo Lietuvių Diena Brooklyne Sekmadienį, Bal. 22

United National Clothing (Drabužių Rinkimo) Lietuvių Diena yra pirmadienį, balandžio 23. New Yorko lietuviai tą dieną pradės minėti išvakarėse, sekmadienį, balandžio 22, BALF sandėlio patalpose, 101 Grand St., Brooklyn, N. Y., 4 val. po piet.

Bus trumpai nušviesti mūsų šalpos reikalai, National Clothing Collection veikla, įdomi pamarginimo programa.

Kas gali, prašome atsiesti rūbų padovanoti nukentėjusiems.

Programa bus įdomi, nevarginanti, trumpa. Ta proga, bus parodomas sandėlys, jame atsiūsti, paruošiami ir paruoštieji drabužiai. Kiekvienas daugiau patirs kaip moderniai tvarkoma šalpa, kaip veikia rūbų rinkimas Lietuvoje, kaip rūbai paruošiami, kaip siunčiami ir kokia tvarka vykdomas National Clothing Collection darbas, ir kaip mes, lietuviai su juo esame surišti.

BALF New York Apskritis.

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY Join The Pay-Roll SAVINGS PLAN

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SAJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS Lithuanian Semi-Weekly Newspaper Published every TUESDAY and FRIDAY 366 Broadway, S. Boston 27, Mass.

VOL. XXX — No. 29.

TEL. SOUTH Boston 2680

ANTRADINIS (Tuesday) BALANDIS (April) 17 D., 1945 M.

TEL. SOUTH Boston 2680

FIVE CENTS

Naujas Jungtinių Valstybių Prezidentas

Truman Tęs Roosevelto Politiką

Washington, D. C. — Ketvirtadienį, balandžio 12 d., mirus prezidentui Franklin Delano Rooseveltui, automatiškai prezidento pareigas eiti užėmė J. V. vice-prezidentas Harry S. Truman.

Žinios apie prezidento Roosevelto mirtį Baltuose Rūmuose buvo paskelbtos 5:50 val. vakare, o prezidentas Franklin D. Roosevelt mirė 4:35 val. po pietų, Warm Springs, Georgia.

Naujas prezidentas Harry S. Truman buvo prisaikdintas 7:09 val. vakare, Baltuose Rūmuose, ka-

bineto kambaryj. Prisaikdino Aukščiausiojo Teismo teisėjas Stone.

Prezidentas Truman pareiškė, kad jis tęs mirusio prezidento Roosevelto politiką. Rytojaus dieną prezidentas Harry S. Truman pakvietė J. V. kabineto narius ir karo vadus pasitarimui. Pirmiausia jis turėjo pasikalbėjimą su J. V. valstybės sekretorium Stettinius ir pasiteiravo apie vėliausius įvykius.

Karo vadai supažindino prezidentą Truman su vėliausiais karo veiksmiais Europoje ir Pacifike.

Po visų pasitarimų, prezidentas Truman paskelbė šeštadienį gedulo dieną. Proklamacijoje ragino visus susikaupti ir prisiminti mirusį prezidentą, tačiau patarė nemesti darbų, nes jie yra labai reikalingi karo tęsimui ir pergalei.

Pirmadienį, pirmą valandą po pietų, prezidentas Harry S. Truman pasakė kalbą J. V. Kongresui, kuriuo išdėstė vidaus ir užsienio politiką.

Galimas dalykas, kad įvyks kairiųjų departamentų viršininkų pakeitimas. Jau dabar kalbama, kad prez. Truman paskirs adv. Hugh A. Fulton, gimusį Ohio, New Yorkietį, kuris yra tik 36 m. amžiaus, bet esa gerai apsipažinęs su valdžios darbais, J. V. prokuroru į vietą gen. prokuroro Biddle.

Antradienį, balandžio 17 d. prez. Harry S. Truman turės pirmą spaudos konferenciją, 10:30 val. rytą.

Prez. Harry S. Truman, ketvirtadienį, bal. 12 d. š. m., mirus prezidentui Rooseveltui, užėmė prezidento pareigas.

Harry S. Truman gimė gegužės 8 d., 1884 m., Lamar miestelyje, Mo. Jo protėviai ir tėvai gyveno toje pačioje vietoje. Pradžios ir vidurinius mokslus jis užbaigė Jackson county mokyklose. Jis yra pereinęs pasaulinio karo veteranas. Įstojo į karo tarnybą paprastu kareiviu, o grįžo į civilį gyvenimą kapitonu.

Vakarais jis užbaigė teisių kursą ir tapo advokatu. 1934 m. išrinktas į senatą. Būdamas senatorium įsigijo gerą vardą, susidarė visą eilę draugų. Jis yra buvęs teisėju. 1944 m. išrinktas vice-prezidentu.

Prez. Harry S. Truman kilęs iš neturtingų tėvų. Iš pat jaunų metų dirbo ūkyje, vaistinėje, savo tėvo krautuvėje, o vėliau turėjo savo drabužių krautuvę.

Užėmęs prezidento pareigas, Harry S. Truman pareiškė laikraštininkams:

Prez. Franklin D. Roosevelt,

miręs balandžio 12 d. š. m., gimė sausio 30 d., 1882 m. Roosevelto gražuose palociuose prie Hudson upės, Hyde Park, N. Y. Velionio protėvis atvyko iš Olandijos į šią šalį 1654 m.

Pradžios mokslus įsigijo namuose nuo privačiai samdomų mokytojų. Jis nuo jų išmoko prancūzų, vokiečių ir ispanų kalbas. Būdamas 14 metų amžiaus įstojo į vidurinę mokyklą, Groton, Mass., kurią užbaigęs įstojo į Harvard U-

“Jei kurie iš jūsų dar tebesimeldžiate, tai dabar už mane pasimelskite”. Taip jis jaučia svarbumą prezidento pareigų. Jis aiškiai pasako, kad be maldos neįmanoma atlikti svarbius ir ratsakomingus darbus, kurie gula ant jo pečių. Karas, pergalė ir teisinga taika, tai svarbiausi dalykai, su kuriais susiduria ir susidurs mūsų naujasis prezidentas.

Molotovas Priėmė Prez. Truman Kvietimą

Londonas, bal. 16 — Prezidentas Harry S. Truman pasiuntė sovietų Rusijos premieriui Stalinui kvietimą per J. V. ambasadorių Harriman Maskvoje, kad atvyktų į Jungtinių Tautų konferenciją San Francisco sovietų užsienių komisaras Viačislav Molotov.

Maskva praneša, kad Molotov atvyks ir aplankys prez. Harry S. Truman. Maskvos pranešimas sako, kad Stalinas sutiko pasiūsti Molotovą, nes to prašęs prez. Truman. Kaip žinoma, sovietų Rusijos premieras Stalinas buvo paskyręs ambasadorių Gromyko vadovauti savo delegacijai San Francisco konferencijoj. Dabar, suprantama, kad sovietų delegacijai vadovaus Molotov, nes to pageidauja mūsų šalies prezidentas.

Prez. Rooseveltas Palaidotas Su Iškilmingomis Apeigomis Roosevelto Sode

universitetą, Cambridge, Mass. Šį universitetą užbaigė 1904 m.

Teisių kursą užbaigė Columbia Universitete, New York, ir 1907 m. išlaikė valstybės kvotimus ir tapo advokatu. Būdamas teisių studentu apsidėdė su Anna Eleonora Roosevelt, šeštosios kartos pusesere, 1905 m. Išaugino penkius šeimos narius — vieną dukterį ir keturis sūnus: James, Elliot, Franklin, Jr., ir John, kurie yra karo tarnyboje.

Franklin Delano Roosevelt 28 metų amžiaus buvo išrinktas į New Yorko valstybės senatą. Nuo to laiko jis aktyviai veikė politikoje. Prez. Rooseveltas nacionalinėje politikoje pasiūlymą prez. Wilsono rinkimuose. Wilsonas tapęs prezidentu paskyrė Rooseveltą J. V. Laivyno vice-sekretorium. 1921 m. Rooseveltas susirgo vaikų paralyžium. Toji liga pakirto jo sveikatą, nes jis be lazdu negalėjo vaikščioti. Tik šiek tiek jo padėtis pagerėjo besigydydamas Warm Springs, Ga.

1928 m. Franklin Delano Rooseveltas buvo išrinktas New Yorko valstybės gubernatorium, kurio pareigas garbingai atliko. 1932 metais išrinktas Jung. Valstybių prezidentu. Perreiktais metais, lapkričio mėn. buvo išrinktas ketvirtam terminui. Mirė bal. 12 d. š. m. Prez. Rooseveltas mirė, bet jo darbai yra ir bus gyvi, nes jis buvo nuoširdus žmonijos, ypač skriaudžiamųjų ir pavergtųjų užtarėjas.

AMERIKIEČIAI TIK 8 MYLIOS NUO ČEKOSLOVAKIJOS SIENOS

Paryžius, bal. 16 — J. V. Trečiosios Armijos pėkštinių divizijos jau tik 8 mylios nuo Čekoslovakijos sienos. Vokietijos naciai sutraukė savo stipriausias jėgas ginti Vokietijos sostinę — Berlyną. Devintajai armijai beliko tik 45 mylios iki Berlyno. Rusijos raudonoji armija iš rytų taip pat pasivarė pirmyn link Berlyno. Rusai, kaip praneša, jau esą tik 24 mylios iki Berlyno. Rusijos raudonoji armi-

Hyde Park, N. Y., bal. 16 — Vakar 10 valandą rytą su iškilmingomis apeigomis palaidotas mūsų šalies vienas įžymiausių prezidentų Franklin Delano Roosevelt.

Prezidento Roosevelto kūnas iš Washington, D. C. išvežtas traukiniu šeštadienį, bal. 14 d., 11 val. naktį ir pasiekė Hyde Park, N. Y. sekmadienio rytą, 8:40 val. Iš Baltųjų Rūmų Roosevelto kūnas išneštas 9:28 val. vakare. Nešant karštą, Laivyno benas grojo “The Star Spangled Banner” ir “Lead, Kindly Light”. Tūkstančiai žmonių dideleme susikaupime stovėjo Lafayette parke ir paskutinį kartą atsisveikino su mylimuoju prezidentu.

Įvežant prezidento Roosevelto palaikus į Roosevelt sodą, bugnais bugnavo. Lygiai dešimtą valandą kas 15 sekundų iš 21 kanuolės paleista šūviai, kurių garsas nuskambėjo toli, toli Hudson upės pakraščiais. Laidotuvių apeigas atliko Episkopalu ministeris. Amerikos vėliavą, kuria karstas buvo apdengtas, sulankstę atidavė mirusio prezidento žmonai, p. Eleonorai Rooseveltienei.

Laidotuvėse iš prezidento Roosevelto šeimos dalyvavo žmona, p. Eleonora Roosevelt, duktė Anna Roosevelt Boettiger ir jos vyras, ir sūnus Brig. Gen. Elliot Roosevelt. Kitas sūnus, pulk. James Roosevelt, kuris buvo Maniloj, nespėjo atvykti. Jis atvyks 2-ame pusl.

Karo Prezidentas

Stovint arti kokio didingo kalno ar milžiniško “dangoraižio” — namo, negalima akimi apimti nė jo pločio, nė jo aukščio. Kiek toliau paėjus, viskas geriau matyti. Taip lygiai esant arti kokio didingo asmens, sunku jį tinkamai ir bešališkai įvertinti. Nieks neginčys, kad Prez. Rooseveltas — didinga asmenybė. Tad toli siekiantieji jo užsimojimais šiuo momentu negali būti pilnai suprasti ir bešališkai įvertinti. Įvairiuose dabartiniuose apie jį sprendimuose pasireiškia per daug įkarščio, kurį sukelia neįmanomai sunki, sudėtinga karo padėtis ir pernelyg keistai susipainiojęs taktikinių sąstatas. Tad bešališkai spręsti apie jo darbuotę šiuo momentu būtų netikslu ir net klaidinga. Reikia kiek luktelti ir atvėsti.

Bet viens dalykas ir šiuo laiku labai aiškiai visiem krinta į akis: tai Roosevelto nuopelnai karo organizuotėj ir jo nepalaužiamas ryžtingumas pilnai laimėti. Lengva dabar būti ryžtingam, kai Alijantų armijos kaunasi prie Berlyno vartų ir bombanešiai jau daužo Japonijos miestus. Bet sunkiausiame karo momentuose, kai Amerika buvo dar tik pradėjusi ruoštis, o jos priešai džiūgavo dėl nuolatinių laimėjimų ir jau, jau, rodėsi pulsia ją pačią: — tuomet būti nepalaužiamai ryžtingu tegalėjo pajėgti tikrai ištvėrimingas ir visapusiškai apdovanotas vadas. Ir juo pilnoj to žodžio prasmė buvo Prez. Rooseveltas. Tai jis išjudino, įsiūbavo patriotinį Amerikos jausmą, kurs išsiliejo į milžinišką organizuotę karo ir namų fronte. Visa taikos meto Amerikos produkcija virto stebėtina karo mašinerija, kurios padarinių užteko visiems pasaulio frontams. Demokratijos pajėgumas tiek nustebino pasaulį, kad net demokratijos priešai pasigriebė jos iškabą. To patriotinio amerikiečių sąjūdžio siela buvo Prez. Rooseveltas. Tamsiausiame momentuose jo drąsa ir energija augo proporcingai pavojaus didumo. “Mes turime laimėti ir laimėsime!” — dažnai jis kartodavo. Tiesa, laimėjome. Bet pergalei jau esant čia pat — beveik ranka pasiekti — atėjo tragingas mirties momentas. “Rooseveltas tikra karo auka. Krito tarsi nukautas eilinis kareivis” — taip pasakė vyriausias A. Legijono vadas. Iš tiesų, viršžmogiškos pastangos karo ir namų frontą organizuoti ir kelionės į tolimas konferencijas palaužė Roosevelto sveikatą ir ne laiku į karštą jį istūmė. Gydytojų liūdymu jis mirė nuo “smegenų kraujoplūdžio” (cerebral hemorrhage). Pigu įsivaizduoti, koks turėjo būti proto įtempimas, kad privedė prie to kio tragingo rezultato.

Nuo nagrinėjimo Roosevelto politikos paliuosuoja jo mirtis. Jo politika baigta ir nebaigta. Baigta, nes jis mirė; ir nebaigta, kaip tik dėlto, kad jau mirė. Ji gal bus kiek panašiai tęsiama, bet vis vien jau nebe ta. Tad apie nebaigtą dalyką spręsti, bent dabar, netenka. Apvaizda gailestingai jį išlaisvino iš antrosios atsakomybės — teisingos taikos įvykdymo. Užteko jam vienos naštos — atsakomybės už karą. Istorijon jis įneis kaip antrasis karo prezidentas.

Tęskime Darbą Už Pilną Pergalę Ir Pastovią Taiką

Vokietija Ir Japonija Turi Įsitikinti, Kad Amerika Tęs Kovą Už Laisvę

Mūsų Reikalavimas Buvo Ir Pasilieka “Besąlyginis Pasidavimas”

Washington, D. C., bal. 16 — Šiandien, 1 val. po pietų, prezidentas Harry S. Truman pasakė kalbą Kongrese susirinkusiems atstovams ir senatoriams. Prezidento kalba buvo transliuojama per radio visai tautai ir visam pasauliui.

Prez. Harry S. Truman pareiškė, kad tragiškas likimas uždėjo mums rimtas atsakomybes. Mes tu-

rime jas nešti. Mūsų atsisakyres vadas niekad nežūrėjo atgal. Jis žiūrėjo pirmyn ir ejo pirmyn... To jis norėtų, kad ir mes darytume... Tai Amerika ir darys. Visas pasaulis žiūri į Ameriką dėl šviesios vadovybės į taiką ir progresą. Tokia vadovybė reikalauja vizijos, drąsos ir tolerancijos. Tai gali duoti tik suvienyta tauta, giliai patęsinys 2-ame pusl.

LET'S FINISH THE JOB - BUY EXTRA BONDS TODAY!

IVAIROS ŽINIOS

Prez. Rooseveltas Palaidotas

(Pradžia 1-me puslapyj)

vyko valandą ir pusę vėliau po laidotuvių. Lėktuvas, kurio pulk. James Roosevelt važiavo, dėl audros Nebraskoj šeštadienį suvėlavo. Nusileido Floyd Bennet Field tik apie vidudienį, sekmadienį, bal. 15.

Prezidento Franklin Delano Roosevelt šermerys ir laidotuviuose dalyvavo įžymieji valstybės ir valstybių pareigūnai, Kongreso atstovai ir senatoriai, prez. Harry S. Truman, ir taipgi Anglijos užsienio sekretorius Anthony Eden, Kanados premieras William MacKenzie King ir kitų užsienio valstybių ambasadoriai ir viršininkai. Taipgi karo vadai, kurie galėjo ir suspėjo atvykti.

Pereitime "Darbininko" numerį tik trumpai galėjome paduoti apie prez. Franklin Delano Roosevelt mirtį, nes jau puse tos laidos buvo atspausdinta kai gavome žinią. Sulaukėme spausdinimą ir nors trumpai įtalpinome tą liūdną žinią ir prez. Rooseveltto vaizdą.

Kaip jau žinoma prez. Rooseveltas mirė ketvirtadienį, bal. 12 d., 4:35 val. po pietų. Jis mirė nuo kraujo išsiliejimo smegenyse (cerebral hemorrhage), būdamas atostogose Warm Springs, Ga. Prezidentas jau nuo Jaltos konferencijos jautėsi blogai. Mirė sulaukęs 63 metų amžiaus. Prez. Rooseveltto paskutiniai žodžiai buvo: "Aš turiu baisų galvos skausmą". Tai buvo 2:30 val. po pietų. Po kelių sekundų Rooseveltas neteko sąmonės ir po dviejų valandų atsiskyrė su šiuo pasauliu.

Prezidentas Franklin Delano Roosevelt buvo nuoširdus ir Lietuvos užtarė-

jas. Mūsų delegacijai nuvykus į Washington, D. C., kada sovietų Rusija okupavo Lietuvą 1940 metais ir įteikus Prezidentui Rooseveltui memorandumą Lietuvos užgrobimo reikalą, padėką dėl nepripažinimo Lietuvos užgrobimo ir prašymą, kad prezidentas ir ateityje užtartų mažųjų tautų nepriklausomybes ir laisvę, prezidentas Rooseveltas, skaitydamas tą dokumentą, stabtelėjo ir tarė mūsų delegacijai: "Čia yra žymi klaida. Jūs kalbate apie Lietuvos nepriklausomybės praradimą."

STASIO MOCKAUS KALBA

Bal. 14 d. š. m., L. Darbininkų Radio Programoje iš WESX, Salem, Mass.

Malonūs Radio Klausytojai!

Šiandien visa mūsų šalis apsidengus gedulo ženklais, nes mirė mūsų šalies garbingas Prezidentas Rooseveltas, vyriausias karo vadas, pavergtųjų tautų užtarėjas. Lietuva pergyvena baisias karo kančias. Okupantai nieko Lietuvai nedavė, bet viską pasiėmė. Balandžio 25 d., Amerikos žemėje, San Francisco įvyks įvairių tautų konferencija, kurioje atstovai svarstys taikos reikalus ir sudarys Pasaulio Saugumo Organizaciją. Lietuva pavergtą. Jos balso neišgirs, bet Amerikos lietuviai, šios šalies piliečiai, gali ir turi Lietuvai pagelbėti, kad po karo Lietuva vėl būtų laisva ir nepriklausoma. Galingoji spauda rašo apie pavergtųjų tautų išlaisvinimą, nuoširdūs valstybių valdininkai užtaria pavergtas tautas, ypač mūsų miręs Prezidentas Rooseveltas gynė mažųjų tautų laisvę ir nepriklausomybę. Mes lietuviai, Amerikos piliečiai, panaudojame visas priemones kovai dėl Lietuvos nepriklausomybės, laisvės ir jos atstatymo. Pasiūsta tikstančiai departamentams, lietuviai kunigai kasdien per visus metus atnašavo šventas mišias už Lietuvą. Dabar turime

Lietuvos nepriklausomybė neprarasta. Ji tik laikinai užgniaužta." Prezidento pareiškimas nublavė ir sukėlė Tarybos nariuose ūpo, ir tuomet pasijuto, kad Prezidentas suprato, ko jie siekia ir prašo.

Iš to mes galime suprasti, kad Prezidentas Rooseveltas buvo mažųjų tautų užtarėjas. Lietuva tebėra kaimyninės valstybės nelaisvėje. Tačiau mes tikime, kad su Dievo pagalba ir didžiosios valstybės — Jungtinių Valstybių užtarimu Lietuva atgaus laisvę ir nepriklausomybę, nes naujas mūsų prezidentas Harry Truman yra pareiškęs, kad jis nekeis užsienio politikos.

progą sueiti į Švento Kryžiaus Katedrą, Bostone, balandžio 22 dieną, 4 valandą po pietų, kur įvyks pamaldos už Lietuvą. Naujas Bostono Arkivyskupas, kuris yra labai palankus lietuviams, maloniai užleido Katedrą ir sutiko pasakyti pavergtos Lietuvos reikalą pamokslą. Bus giedamos lietuvų kalba giesmės. Jeigu mes visi vieninamės dirbsime, seksime Komiteto nurodymus, tai mes visi suvažiuosime iš įvairių miestų ir miestelių į Švento Kryžiaus Katedrą, Washington Street, Boston, 22 dieną balandžio, 4 valandą po pietų. Amerikos spauda, pamačius mūsų vieningą darbą, atiduos mums kreditą. Komiteto obalsis yra: Lietuvos Maldos Diena už Lietuvą ir teisingą taiką!

Tad kviečiu visas draugijas, jų valdybas ir narius, kurie esate daug pasidarbavę tautos labui, dalyvauti Lietuvos Dienos pamaldose, ir taip pat pakviesti kitus, net ir kitataučius. Tėvai atsiveskite savo vaikus. Kviečiame visus iš Bostono ir visų kitų kolonijų atvykti į pamaldas ir prašyti Pasaulio Kūrėjo ir Valdytojo teisingos taikos pasauliui ir pavergtoms tautom laisvės ir nepriklausomybės!

Mikolajczyk Užgrynė Jaltos Konferenciją

Londonas, bal. 16 — Lenkijos buvęs premieras Mikolajczyk užgrynė Jaltos konferencijos nutarimus dėl sudarymo lenkų vieningos valdžios. Todėl sakoma, kad dabar gali būti priėms susitarimo su Rusija.

VAKARAS PRIE MARIJŲ

Skečias burės baltos baltos, Grižta vakaras kraupus. Vėl išplauks į jūrą valtys — Krykš žuvėdros virš bangų...

Saulė mirs, sudūs už kalno, Rausvas kraujas pasilies — Kas supras tą didį džiaugsmą, Kai balti beržai šlamės? —

Skečias burės baltos baltos, Grižta vakaras kraupus. Vėl išplauks į jūrą valtys Krykš žuvėdros virš bangų...

K. S. — "A."

KĄ DABAR? — Jaunas nasis pakliuvęs į nelaisvę su savo senu draugu, klausia patarimo. Anas matomai užčiaupė savo burną ir jam to linki.

ADV. JUOZO CUNIO KALBA

pasakyta Lietuvių Darbininkų Radio programoje kovo 17 d. š. m. iš WESX, Salem.

Malonūs Klausytojai!

Man tenka garbė kalbėti pirmoje radio valandos programoje ir taip pat būti šios radio programos koncerto Komiteto pirminku.

Pereitais metais Lietuvių Darbininkų Radio programos vadovybė užsimojo atlikti sunkų, bet kilnų darbą, būtent, suruošti didingą koncertą gražioje koncertinėje salėje, Bostone, ir pakviesti mūsų tautos įžymiausią artistę Anna Kaskas ir estų tautybės artistą — virtuozą Ludwig Juht, kad netik lietuviai galėtų pasigėrėti garsių artistų melodijomis, bet ir kitataučiai pamatyti, jog lietuviai turi kuo pasidžiuoti.

Tai buvo drąsus ir rizikingas užsimojimas tokį koncertą ruošti, nes susidarė daug išlaidų. Bet pasidėkojant mūsų dvasiškiems, profesionalams, biznieriams ir plačiai visuomenei už nuoširdžią paramą ir už gausų dalyvavimą, koncertas pavyko ir davė finansinę paramą šios radio programos išlaidoms.

Pereitais metais, ruošiant koncertą, Darbininkų Radio programos vadovybė žadėjo pradėti radio valandą, vietoj pusvalandžio. Tačiau to pažadėjimo negalėjo išpildyti dėl radio stoties viršininkų nesutikimo duoti daugiau laiko, o nuo Naujų Metų stotis visai panaikino visas svetimkalbių radio programas. Turėjo persikelti į šią WESX stotį. Čia ir pradeda visos valandos programą. Pažadėjimas išpildytas.

Šiais metais Lietuvių Darbininkų Radio programos vadovybė vėl ruošia didingą koncertą. Pakviesta ir jau sutiko dalyvauti koncerto programoje mūsų įžymiausia dainininkė, Metropolitan Operos artistė Anna Kaskas ir kiti lietuviai artistai. Kad radio fondas, vedant valandos programą, neišsisemtų, reikalinga visų Gerbiamųjų

dvasiškių, profesionalų, biznierių ir plačiosios visuomenės parama. Kviečiu visus, šiam kilniam darbui pritariančius, išrašyti Garbės globėjais, globėjais ar rėmėjais.

Šis koncertas mums lietuviams bus tikras pasidžiavimas. Todėl nuoširdžiai patariame visiems, kurie turite draugų kitataučių tarpe, kviešti juos kartu su Tamstoms atvykti į koncertą. Lai ir kitataučiai pamato mūsų įžymiuosius artistus ir pasiklausio gražių lietuviškų liaudies dainų ir arijų. Tokiu būdu mes išgarsinsime mūsų tautos ir pavergtos Lietuvos vardą ir susilauksime iš kitataučių mums didesnio palankumo ir pagarbos.

Nuoširdžiai kviečiu visus šios radio programos klausytojus ateiti mums į talką. Visi, kurie tik galite, pasiimkite koncerto tikietų platinimui. Darbininkų Radio koncertas įvyks sekmadienį, gegužės 20 d. 3:30 val. po pietų, Jordan Hall, Bostone. Padarykime šį koncertą sekmingiausiu mūsų lietuvių istorijoje, kad ir radio programa galėtų išsilaikyti ilgiausius metus.

Lietuvių Darbininkų Radio koncerto reikalais arba norėdami gauti koncerto tikietų kreipkitės į Darbininkas Radio, 366 West Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SOUTH Boston 2680 arba NORwood 1449.

KADA NORIU VERKIU

Kada noriu verkiu, Kad noriu dainuoju, Nuo sunkių darbėlių, Neišsivaduoju.

Išta man rankelės Nuo sunkių darbėlių, Alpsta man širdelė Nuo rūščių žodelių.

Nedėlios rytelį Eįau vandenėlio, Sutikau bernelį Šalia šaltinėlio.

Pastatyk viedrelius, Paguldyk naštelius, Pailsėk, mergele, Pailsės rankelės.

Dėkui tau, bernelė, Už meilius žodelius, Tokių negirdėjų Nuo pat mažumėlės.

Tęskime Darbą Už Pilną Pergalę

Pradžia 1-mame puslapyj

sišventusi aukščiausiems idealams.

Aš atsišaukiu į visus Amerikiečius, kad man pagelbėtų palaikyti tautą suvienytą apginant tuos idealus, kurie buvo taip iškalbingai paskelbti Franklin Rooseveltto... Aš noriu užtikrinti mano draugus Amerikiečius ir visus tuos, kurie myli taiką ir laisvę visame pasaulyje, kad aš remsiu ir ginsiu tuos idealus visa savo jėga ir visa savo širdimi. Tai yra mano pareiga ir aš jos nevensiu.

Vokietija ir Japonija turi įsitikinti, be jokios ma-

žiausios abejonės, kad Amerika tęs kovą už laisvę, kol nebeliks nei žymės pasipriešinimo... Mūsų reikalavimas buvo ir pasilieka — "besąlyginis pasidavimas".

Prez. Harry S. Truman užbaigė savo kalbą malda ir Visagalintį Dievą Solomonio žodžiais.

Okinawa'oj Tebeina Žiaurios Kautynės

Japonai atkakliai gina savo pozicijas Okinawa saloje. Tačiau Amerikiečiai kaikiuriose vietose laimi. Amerikiečiai užėmė Kuefu, Kerama grupės salius.

Lietuvių Maldos Diena Už Lietuvą Ir Teisingą Taiką

J. E. Arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D., Pasakys Pamokslą

Sekmadienį, balandžio-April 22 d., 4 val. po pietų, Šv. Kryžiaus Katedroje, Bostone įvyks iškilmingos pamaldos už pavergtą Lietuvą ir teisingą taiką pasauliui.

PAMALDŲ TVARKA:

1. Mišparai — giedos Šv. Jono Seminarijos choras.
2. Giesmė Marija, Marija — giedos visi žmonės, vargonais pritariant.
3. Pamokslas — J. E. arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D.
4. Giesmė — Skubink Prie Kryžiaus — solo art. Rapolas Juška.
5. Malda už Lietuvą ir teisingą taiką pasauliui — kalba Prelatas Jonas Ambotas, Hartfordo lietuvių parapijos klebonas.
6. Tegul Būna Garbinamas — gieda chorai ir visi žmonės.
7. O Salutaris — gieda visi.
8. Suplikacijos — Šv. Dieve — gieda chorai ir visi žmonės, vargonais pritariant.
9. Tantum Ergo — gieda visi.
10. Garbinkime Dievą.
11. Garbinkime Švč. Sakramentą — gieda chorai ir visi žmonės.

Art. Rapolas Juška apsiėmė vargonais pritariant, giedant lietuviškas giesmes, o muzikas Juozas Žemaitis diriguos chorams ir visiems.

Lietuvių Maldos Dienos Komitetas atsišaukia į visas lietuvių kolonijas, kad lietuviai iš anksto ruoštųsi dalyvauti pamaldose. Pageidaujama, kad kiekvienoje parapijos bažnyčioje lietuviai padarytų giedojimo praktikas, kad Katedroje išeitų gražus giedojimas. Bendra visų giedojimo praktika įvyks sekmadienį, balandžio 22 d., 2:30 val. po pietų, Šv. Petro lietuvių parapijoje, So. Bostone.

Visi kviečiami darbuotis ir melstis, kad Lietuvių Maldos Diena Katedroje, Bostone, pavyktų. Parodykime savo malda ir darbais, kad nuoširdžiai norime pagelbėti pavergtai Lietuvai ir pasauliui teisingos ir pastovios taikos. Laikas trumpas. Visi ruoškitės ir dalyvaukite.

Šitas bomberis jau buvo 186 kartus karo misijose ir nei karto nebuvo mechaniškai reikalingas taisymo. Šiuo momentu jis parengtas su savo įgula iš Belgijos skristi į Vokietiją testuoti savo darbą.

Ši porėlė tai abu švedų kilmės. Jiedu susitarė apsi-vesti, bet tik karui pasibaigus, nes jie norėtų "medaus mėnesiui" išvykti į Švediją, o dabartiniu metu neduodamas pasportas.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES:		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$4.00	Amerikoje metams	\$4.00
Domestic once per week yearly	\$2.00	Vieną kart savaitėje metams	\$2.00
Foreign yearly	\$5.00	Užsieny metams	\$5.00
Foreign once per week yearly	\$2.50	Užsieny 1 kart sa-tėj metams	\$2.50

DARBININKAS

666 West Broadway, South Boston, Mass
Telephone SOUTH Boston 2680

Prezidentas Truman

"Karalius mirė — tegyvuoja karalius!" — taip sakdavo senovėje. Tai atrodo lyg ir nesąmoningas šauksmas, bet jei žodi "tegyvuoja" pritaikysime karaliaus įpėdiniui, kurs automatiškai ima valdyti, tai toks posakis yra visai logingas. Prezidentui mirus, taip nesakoma, bet faktinai tuč-tuoju sveikinama vice-prezidentą, kurs automatiškai įstojo į mirusiojo vietą. Prez. Rooseveltui vos pasimirus, į pusketvirtos valandos laiką jau prisaikyta naujasai Prezidentas — Harry S. Truman. Ir drauge su apgailestavimais ir pagyrimais mirusiojo, pasirodo radio skelbimuose ir spaudoje visokių žinių ir spėliojimų apie jo įpėdinį.

Ypač netrūksta spėliojimų. Mėginama apibūdinti naujojo prezidento būdas, jo praeities darbuotė, politinė karjera ir išvardinama jo artimiausi draugai, iš kurių jis sudarys naują kabinetą. Paskui smalsiai spėliojama, kokia bus jo politika, kas esamuoju momentu visiems natūraliai rūpi, ypač tiems, kurie kaip ugnies bijosi mažiausio pasikeitimo. Dėl Prez. Trumano asmenybės, visi spėliotojai maž daug sutinka, kad jis labai kuklus, be galo darbštus ir grynai sąžiningas. Taip vadinamoji Trumano Tardymo Komisija pora metų atgal nagrinėjo Karo Finansų tvarkymą ir nuodugniu tardymu sutalpė valdžiai 200 milijonų dol. Reiškia, Trumano sąžinė nepaliečiama gryna. Tai, be galo stambus pliusas. Manoma, kad naujasai Prezidentas, savo kuklumo dėliai, neturės stiprios asmeninės iniciatyvos, pastovaus nusistatymo ir toli matančios sąvokos, tad būsiąs priverstas ieškoti atramos savo padėjėjuose. Bet drauge ir prisimenama, kad principjaliuose dalykuose jis esąs nepalaužiamai užsispyręs. Tai jau antras pliusas. Spėliojama apie jo politiką. Čia, rodos, neturėtų būti abejonių, nes jis pats skubiai pareiškė, kad visame kame išlaikysiąs Roosevelto liniją. Bet vis dėlto kairieji sluoksniai per daug jau uoliai užtikrina, kad Roosevelto politika nekiek nepasikeis, tarsi bijotųsi kitokios galimybės. Jie puikiai žino, kad linija gali būti ta pati, bet žmogus jau nebe tas. Trumaną vadina "kompromisinium" prezidentu, gi jo patarėjus neperrimčiausiai apibūdina.

Dar vienas pliusas. Susirinkusiems laikraštiniams Prez. Truman štai ką pareiškė: "Jei kurie iš jus dar tebesimeldžiate, tai dabar už mane melskitės". Tą charakteringą pasisakymą — skanų, ar neskanų — net kairieji savo spaudoje užrekordavo. Tikis maldai aukštas šių dienų pareigūnas tai tikra retenybė. K.

Jonas Kmitas.

VYTIS ir ERELIS

APYSAKA
2.

Susirėmimas Girioje

Pasibaides arklis šoko į šalį, vilkdamas paskui save Bezicką, kurio viena koja įkliuvo į balno kilpą. Eugenija garsiai šaukė pagalbos. Senis, lyg netekęs nuovokos, sustulbo ant vietos. Bet Andrius, paleidęs iš rankų kirvį, katės vikrumu šoko prie arklio ir nutvėrė jį už apinasrio. Bezickas buvo išgelbėtas, bet jaunas kaimietis stipriai ranka pagriebė jį už sprando. Arklys ir žmogus buvo jo rankose.

— Už ką tu muši mano tėvą? — kymiu balsu užgriovė vaikas.

Bezickas nieko neatsakė. Išpūtęs akis, jis žiūrėjo į savo puoliką, lyg nesuprasdamas, kas čia pasidarė.

— Aš tau parodysiu, kaip mušti seną žmogų! — šniokstė Andrius, purtydamas Bezicką tik viena ranka, nes kita laikė arklį; kurs neramiai muistėsi. Bezickas tylėjo. Gal dėkojo Dievui, kad Andrius pametė kirvį. Eugenija vis šaukė pagalbos. Tuo tarpu senis jau atsipeikėjo, prišoko prie Andriaus ir mėgino paleisti iš jo nagų Bezicką.

— Liaukis, tėve! — piktai suriko vaikas, — imk, palaikyk arklį. Aš jam parodysiu, kaip reikia žmonės mušti.

Bet senis įsikirto į sūnaus ranką ir mėgino ją atplėsti nuo Bezicko kaklo. Jiems taip besitąsant, ant kalvos pasirodė visai naujas

Ukrainiečio Pabėgėlio Iš Sovietijos Balsas

Toronto (K a n a d o s) "Evening Telegram" kovo 17 d. laidoje italpino savo užsienio pranešėjo, V. T. Cranfield pranešimą iš Londoniško biūro apie pasikalbėjimą su Vasiliu Komaru, ukrainiečiu iš Kanados, kuris buvo patekęs į sovietiską "rojų".

Čia paduosiu beveik žodis į žodį vertimą, kuris tilpo tame laikraštyje:

Londonas, kovo 17 d. — "Žmonės Britanijos ir Kanados nežino, kad jie gyvena rojuje", pareiškė Vasilius Komaras, Kanados pilietis ukrainiečių kilmės, ką tik atvykęs į Londoną, grįždamas į namus — Kanadą po trijų metų gyvenimo Rusijoje — Sibire.

Komaras gimė 1902 m. mažoje ūkyje savo tėvo arti Kolomyjos. Būdamas 24 metų amžiaus, jis išvyko į Kanadą ir dirbo St. Catherine ir Kingstone dirbtuvėse. Po šešių metų, susitaukęs pinigų ir gavęs Kanados pasą, jis išvyko į gimtinę kraštą, ir ten Kamionka Vielka kaime nusipirko sau nedidelę ūkį. Kai 1939 m. iš abiejų pusių vokiečiai ir maskoliai užpuolė Lenkiją, kur maskoliai apgyvendino Komarą, kaip jie sakė, kad tai bus kur kas geresnis rajonas. Bet tik buvo tušti žodžiai. Jie prižado neišlaikė. Prasi-dėjo Komaro likimo sunkus išmėginimas, kuris užsibaigė žiauriose aplinkybėse kolektyvinėje ūkyje (kolchoze) Sibirijoje, kur jis dirbo iki gruodžio 17 d. pereinų metų.

PROTESTAI NEGELBSTI

"Būdamas Kanados piliečiu, aš protestavau", sako Komaras, "bet į mano protestus nekrepė dėmesio. Užuoat man suteikus pakenčiamą gyvenimą, kaip pirmiau turėjau savo tėvyškėje, po kelių valandų man pranešta, kad aš kartu su savo žmona ir mūsų 10 metų am-

žiaus dukrele pasiruostu-me kelionei, pasiimdami tik tokius daiktus, kuriuos galima nešti ant pečių, ir mus su kitais 50 ar 60 žmonių, sugrūdę į gyvulišką sunkvežimį, nuvežė link mums nežinomos vietos.

"Po 30 dienų kelionės šaltyje, kuris siekdavo net iki 40 laipsnių žemiau nulio, mintant tik tuo, ką buvome pasiėmę iš namų, pasiekėme Krasnojarsko rajoną. Aštuoni žmonės iš mūsų mirė kelionėje nuo šalčio ir nuovargio.

"Po keturių dienų poilsio girios užtvareje — (tabore), mus pristatė prie darbo, kirsti ir genėti nukirstus medžius. Dirbome po dešimt valandų į dieną. Valgyti duodavo rytais, pietūs girioje, ir vakarie, tarpų — gegužės ir birželio — mirė daugiau kaip tas ir vienodas, daugiausia 40 žmonių. Ir šale mūsų

žuvies sriuba su juoda duona, o tik retkarčiais į ją buvo imaišyta šiek tiek bulvių, o dar rečiau priedavavo po gabalėlį lašinių. Barakai, kuriuose reikėjo gyventi, būdavo niekad nešluojami, nevalomi, blogai ir nevienodai apšildomi ir apšviečiami. Kolektyviniai ūkininkai (kolchozninkai), kaip ir jų arkliai, buvo labai apsilėdę, apšiapę. Žmonės retai kada kalbėdavo ir niekuomet nesijuokdavo," sakė Komaras.

"Atėjo pavasaris. Mes išsiilgome savo gimtinio krašto," tęsė jis toliau, pasakodamas apie savo vargą. "Silpnėsi pradėjo mirti nuo karštligės ir baisaus vidurių piliuosavi-mo. Dviejų mėnesių laikotarpį — gegužės ir birželio — mirė daugiau kaip tas ir vienodas, daugiausia 40 žmonių. Ir šale mūsų

Pietuose nuo Mandalay, britų tankai rieda pirmyn į centralinę Burmos sritį, kurią turi užėmę japonai. Amerikiečiai seka šarvuočius.

užtvaros (taboro) atsirado nedidelis kapinynas."

ATĖMĖ PASĄ

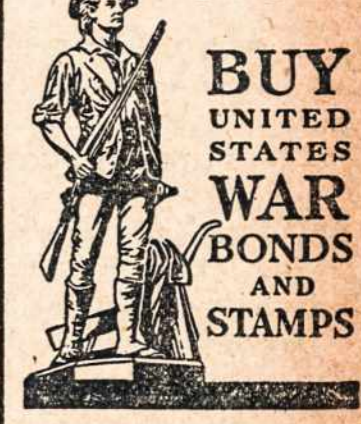
Tuo tarpu Komaras užsi-spyręs tvirtino vietiniams raudonukams, kad jis yra Kanados pilietis, nors jie jam sakdavo, kad jis su savo gabumais Sovietijoje gali labai aukštai iškilti. Bet kad apsigynus nuo jo įkyrumo, raudonukai galų gale atėmė nuo jo Kanados pasą ir įbruko jam sovietiską, sakydami, kad jis dabar gali tuo didžiutis, kad jam suteikta sovietų pilietybė.

"Gi rugpiūčio mėnesį, 1941 metais po sutarties tarp sovietų Rusijos ir lenkų vyriausybės Londone, mums buvo pranešta", sakė Komaras, "kad visi iš-tremtieji iš Lenkijos dabar yra jau laisvi ir jie gali eiti sau kur jiems tik patinka. Suprantama, kad mes, kaip vienas, pareiškė-mes grįžti tėvyškėn. Bet mes neturėjome nei pinigų, nei kitų kokių nors priemonių grįžimui namon. Jaunuoliai ir vidutinio amžiaus šeimų vyrai kaip bematant įsirašė į lenkų kariuomenę, ir jie dabar kariauja Italijoje. Mano žmona ir dukterė buvo persilpnos antrą kartą atlikti ilgą kelionę paprastu galvijiniu troku (kaip kad mus vežė iš Lenkijos Sibirą). Todėl mums prisėjo pasilikti vietoj.

"Vieną dieną aš sužino-jau, kad vietinė kooperatyvė reikalauja arklų prižiūrėtojus. Kadangi man buvo pasiūlyta geresnės atlyginimo sąlygos už darbą, tai aš ir išdrįsau pasirašyti sutartį. Jie man mokėjo 150 rublių į mėnesį algos ir priskyre man du akierius žemės daržovėms auginti, bei laikas nuo laiko man davė cukraus, bulvių, truputį tabako ir žuvis.

"Darbinikiškoje krautuvėlėje aš galėdavau gauti nusipirkti apie vieną kilogramą duonos dienai, mokant po vieną rublį (kilogramas turi 1000 gramų ir sveria truputį daugiau,

FOR VICTORY

kaip du svaru) taip, kaip kiti, neprivilgiuoti, kad gaudavo duonos dienai nusipirkti tik 600 gramų, o nedirbantieji šeimos nariai vos tik po 200 gramų. O juodoje birzoje — slaptoje parduotuvėje reikėtų net po 15 rublių už vieną kilogramą. Škarmalų — palaikių drabužių tai sunku buvo ir gauti pirkti, o ir kainos buvo tiesiog fantastiškos, pavyzdžiui: vatinis bruslotas su rankovėmis (fufaika) kainavo apie 1,000 rublių, o šuns kailio kailiniai apie 3,000 rublių.

"O taip, kaip sveikata žmonos ir dukters pradėjo gerėti, tai Komaras ir kiti pradėjo svajoti apie tikrąją laisvę, ir dar energingiau pradėjo 'baderiuoti' ir Britanijos ambasadą, kai tada Maskvos valdžia buvo persikėlus į Kuibyševą."

Slinko mėnesiai, ir jis jau buvo pradėjęs prarasti viltį, kai vieną dieną atėjo atsakymas, kad Ontarijoi buvo padarytas tyrinėjimas dėl jo pilietybės ir rasta tvarkoje. Ambasada kreipėsi į sovietų vyriausybę, reikalaudama, kad jam būtų leista išvykti iš sovietijos.

RAUDONASIS KRYŽIUS PAGELBĖJO

"Buvo vasario mėnesis, 1942 m.", sakė Komaras, "Mes turėjome viltį, kad po mėnesio kito mes galėsime išvykti į Kanadą arba kur kitur. Bet, nelaimė, mes vis buvo prispirti būti Maskolijoj.

"Tuo tarpu mes pradėjo- (Tęsinys 7-tame pusl.)

— Norėčiau žinoti tamstos pavardę — užbaigė Bezickas tokiu tonu, tartum savo išgelbėtoju darytų malonę.

— Aš esu daktaras Bitinas, — tarė nepažįstamas.

— Bitinas! — išsižiojo Bezickas.

— Bitinas! — suaidėjo Eugenija.

— Taip, Bitinas, — patvirtino tasai gerokai nustebeš. — Išrodo, kad tamstos apie mane esate girdėję. Norėčiau ir aš žinoti, su kuo turiu garbės...

Bezickas pasisakė savo pavardę ir puse burnos perstatė Eugeniją, kuri lyg susigėdo, kad parodė tiek nuostabos išgirdusi Bitino pavardę.

Išgirdęs didžponio Tautgėlos dukters pavardę, daktaras Bitinas suniurnėjo "labai malonu" ir, mandagiai nusilenkęs, apsisuko eiti.

— O, tamsta! — sušuko Eugenija, — leiskite man padėkoti už suteiktą tokiam baisiam momente pagalbą. Iš tiesų, aš nežinojau, kas daryti. Toks nelemtas įvykis! Aš — aš labai tamstai dėkinga.

— O, nēr už ką, panele, — trumpai atsakė Bitinas.

Bezickas pradėjo pūstis. Jam labai nepatiko, kad turi eiti užnugarin ir visą garbę daktarui - muzikui palikti. Tiesa, Bezicko toj avantiūroj dalyvavimas nebuvo garbingas. Pameluot daug negalėjo, nes Eugenija viską buvo mačiusi. Tačiau pasiduoti vis vien nenorėjo. Kovą jis pralaimėjo, bet kam gi diplomatija? Tik reikia savo išgelbėtoją pastatyti nemalonoj šviesoj, ir jo nuopelnai tuojau sumažės.

Daktaras jau norite eiti, — tarė, mandagiai sučiaupęs lūpas, — bet mums būtų pravartu žinoti, ką darysite su šitais vagiliais.

— Tai ne mano reikalas, — sausai atkirto Bitinas.

— Ne jūsų reikalas? Bet jie tamstos pažįstami.

— Tai kas iš to? — staiga žengė prie jo Bitinas.

Bezickas sumišo ir žengė atgal. Jo balsas sušvelnėjo.

— Aš norėjau pasakyti, kad tamsta su jais susišneki. Pana Eugenija ir aš norėtume žinoti, už ką juodų mus užpuolė.

Bitinas patraukė pečiais.

— Aš nemačiau pradžios.

— Juodu vogė pono medžius, — nesiliovė Bezickas.

— Tai paduokite juos teisman! Aš nieko prieš tai neturiu, — atšovė daktaras, jau nebetekęs kantrybės.

— Be abejonės, be abejonės. Bet tamsta, kaippo lietuvis, ar negalėtum savo vientaučius įtikinant, kad liautųsi vogę iš miško ir užpuldinę žmones?

Bitinas sugniaužė kumščias, bet susilaikė ir šaltu mandagumu atsakė:

— Vagis ir melagis visuomet yra niekšas, ar jis bus lietuvis, ar lenkas. Teismas juos nubaūs už blogą darbą.

— Bet tamsta turėsi būti liudininku. Ar nemalonėtum paklausti jų pavardžių?

Reikalavimas buvo teisingas, ir daktaras Bitinas, nors ir buvo supykęs, turėjo kaltininkus kvotinėti. Juodu pasisakė savo pavardes: Petras ir Andrius Stuobriai, iš Pupkaimio. Sakėsi turį teisės pono girioje, nes neperseniai turėjo čia servitutą, bet ponas su sukęs ir klatingai žmonių servitutu nusikratęs. Jiems taip bepasakojant, Bezickas lyg koks teisėjas viską užsirašinėjo.

(Bus daugiau)

Katalikė Motina—Krikščioniško-sios Šeimynos Pamatas

Parašė Tėvas Bede Jarrett, O. P.

(Iš anglų kalbos laisvai išvertė J. Butkevičius, Škotijos Lietuvių Katalikų Žurnalistas Glasgow'e).

(Tęsinys)

Bažnyčia ragina, kad tie pinigai, kurie yra praleidžiami tam nešvariam šeimos "modernizavimo" biznii, ir skelbiamai nešvariai to biznio praktikai, kuri duoda pelną tik mažai, sugriuvusios moralės žmonių grupei, — turėtų teisingiau sunaudoti socialie propagandai, pagerinti tas gyvenimo apystovas, kuriuose daugelis žmonių šiandieną randasi, o ne tęsti tą nelaimingą šeimos "modernizavimo" biznį, kuris vieton palengvinti, — tik dar daugiau vargingų jų darbo žmonių visuomenę apsunkina! Kaip Katalikų Bažnyčia griežtai uždraudžia kiekvienam tikinčiajam katalikui, nors jis ir neturtingusias būty, neteisingsiomis priemonėmis gerinti savo butą, drabužį, tiesti sau maistą, arba didinti savo algą, dėl to, kad tos priemonės yra griežtai apribotos kaip nemoralios ir nuodėmingos, — taip, lygiai pat jį turmerkia ir tuos visus turtuolius, pelnagroblius, ir įvairius bedievius, kurie išsijusę tvirtina, kad be šeimų sumažinimo esą

nieku būdu nebegalima būsia darbininko butas, drabužis, maistas, — ir bendrai visas gyvenimas pagerinti. Bet čia yra kalta vien neteisingsai suorganizuota ir sutvarkyta bendra visuomeninė tvarka, o ne šeima. Motinystė pati savyje yra šventa ir palaiminta, o visa kita, kas dėl neteisingos bendros žmonių santvarkos nori pastoti šventajai motinystei kelia, šventai ir kilniai atlikti savo pareigas, — yra griežtai pasmerkiama.

MOTINYSTĖ IR KŪDIKIAI

Kaip tik mes pamąstome apie vaikučius — noroms nenoroms — turime prisiminti ir apie jų mokslą ir auklėjimą. O kas yra svarbiausia — jeigu esame geri praktikuojanti katalikai — tai tuo labiau turime stengtis ir savo vaikučius, lygiai tokiais pat, kaip ir mes patys, gerais, dorais, praktikuojančiais katalikais išmokyti ir išauklėti. O čia tai nėra bi kokia nors, antraeilė mūsų pareiga. Ši pareiga yra taip begaliniai didelė ir svarbi, kad kiekvienas tėvas ir motina, — vos tik jų kūdikis gimė — jau yra griežtai įpareigoti kuostropiausiais ir sąžiniškiausiais jį atlikti.

Jungiant Karo Pasaulį

KAIP AMERIKOS kovojanti būriai žengia pirmyn ant kiekvieno pasaulio fronto, jie tiesia vienas, stato stulpus, ir įjungia telefonus kur tik eina. Jie jungia visą karą pasaulį.

Pagaminti telefono įrengimus šiam plačiam tinklui, yra karo darbas didžiausios svarbos. Aišku, kad tai didis darbas. Pagaminti įrankius, centralines, vienas, elektriskus kanuolių taikyklius ir slaptus karo įrankius, reikalingus mūsų ginkluotoms jėgoms, reikalauja beveik visą gamybą telefonų pramonės šios šalies.

Todėl mes visų negalime aptarnauti namie. Todėl daugelis tūkstančių aplikantų Naujoje Anglijoje turi laukti telefonų aptarnavimo.

Tuo tarpu, betgi, mes platišme esame įrengimus, kuo plačiausiai ir teisingiausiai bus galima.

Mes esame dėkingi už susipratimą ir kantrumą, kurį parodo taip daug aplikantų. Mes lygiai su jais džiaugsimės, kada mes vėl galėsime išpildyti kiekvieną reikalavimą pilnai ir greitai.

NEW ENGLAND TELEPHONE AND TELEGRAPH COMPANY

Burma's Rugged Conditions Challenge Red Cross Workers Along Ledo Road

SLIT-TRENCHES are part of life on the Ledo Road, especially for these Red Cross girls who were among the first to go "up the Road." Right: Quaint Burmese buildings house Red Cross clubs along the Road. Here, Red Cross girls serve refreshing drinks at a wayside stop to a couple of American soldiers.

Garsieji senovės graikų filosofai visuomet lygindavo kūdikystę apimančią aplinkumą su visų gražiausiais pasaulij esamais dalykais. Įvairūs šių dienų psichologai pilnai tą jų nuomonę patvirtina. Tačiau be Katalikų Bažnyčios mokslo ir įsikišimo — kūdikis nėra niekas kitas daugiau — kaip vien tik suvytęs ir nukritęs gėlės žiedas! Vien tik Katalikų Bažnyčia ir tikėjimo globoje jis yra šventas dalykas, vien tik tikėjime kūdikis tampa apimamas tos šventos ir laimingos aplinkumos ir įgyja tą nuostabių dvasinį savo sielos grožį, kuris aiškiausiai jame spindi iš begalinio Dievo gerumo. Pagaliau, Katalikų Bažnyčia visuomet būtina reikalauja, kad krikščioniškasis vaikučių auklėjimas — visuomet būtų jos mokslu. ir doktrinomis paremtas. Graikų filosofas — Platonas, taipgi patvirtina tai, kad palaikant tą nuostabių auklėjamo kūdikio kūno ir sielos grožį — yra palaikoma maloniausia ir gražiausia žemiškosios žmogaus grožybės forma. Platonas taip gi patvirtina tą grožio šventumą, kuris yra geriausias kūdikio aplinkumos apsiatimas, kad taip anksti ir taip tvirtai, kaip tik galima, kūdikis turi būti apsiaučiamas tos aplinkumos, kurioje visokios tiesos mintys ir teisingas dvasinis jo tėvų gerumas turi visuomet grupotis apie jų auklėjamą kūdikį. Tas dvasinis krikščioniškųjų tėvų savo kūdikiui parodomas gerumas ir meilė tepasirodys tikras ir nuoširdus tik tuomet, — kai kiekvienas tėvas ir kiekviena motina visuomet rytą ir vakare padarys ant savo kūdikio šv. Kryžiaus ženklą, kai kryžiumi sudės jo rankutes ant krūtinėlės nors ir trumpiausiai maldai, jeigu jau kūdikis yra kiek reikiant paugęs, tuo būdu padarydami savo kūdikį panašų į Kūdikėlį Jėzų, kai tinkamai jam paaiškins Kryžių, Kūdikėlį Jėzų, Dievo Motiną—Mariją, šv. Juozapą, — krikščioniškųjų šeimynų Globėją, šv. Angelą Sargą ir tt. Šie visi šventieji kaimynai turi būti labiausiai su krikščioniškai auklėjamam kūdikiui sugiminiuojami ir padaromi geriausiais ir neperskiriamais jo draugais ir prieteliais! Tokiu būdu kūdikis augs ir auklėsiantis antgamtinio gyvenimo jį apsiaučiančioje atmosferoje. Visa tai dau-

LIETUVIAI KARININKAI

Surinko — Izabellė Baltramaitienė.

Tęsinys

Lieut. Joseph Remas, U. S. A., iš Shenandoah, Pa., 1933 m. baigė West Point Military Academy.

Ensign Bruno Sterbis, U. S. N., iš Chicago, Ill., 1943 m. buvo laivyno lėktuvo nelaimėje.

Lieut. Albert Walter Stravinskis, A. A. F., iš Elizabeth, N. J.

Lieut. C. Stulgaitis, A. A. F., iš Kenosha, Wis., 1944 m. buvo aviacijos lakūnas.

Lieut. Commander Joseph Styles (Stoškus), U. S. N., iš Worcester, Mass., 1943 m. buvo lėktuvo nelaimėje netoli Alameda, Cal.

Ensign Albert Sutkus, U. S. N., iš Cambridge, Mass., 1944 m. dalyvavo Prancūzijos invazijoje.

Capt. Anthony Švedas, U. S. A., kapelionas.

Capt. Charles Tauga, A. A. F., iš Detroit, Mich., lakūnas, išbu-

giausia priklauso nuo pačios motinos krikščioniškojo išsilavinimo savo pašaukimo pareigose, auklėjant ir mokinant savo kūdikį.

(Bus daugiau).

TESTIFIES — Mrs. Mabel Mueller, department store saleswoman, is shown after appearance before grand jury in Joseph W. Medley murder trial. The slayer of Mrs. Nancy Boyer was with Mrs. Mueller when he was seized in a hotel in St. Louis, Mo.

F., iš Brooklyn, N. Y., 1942 m. buvo Maxwell Field, Ala.

Lieut. Joseph Walen (Valentukėvičius), A. A. F., 1943 m. žuvo lėktuvo nelaimėje Washington valstybėje.

Lieut. Edward Waliackas, U. S. N., iš Lynn, Mass., gydytojas.

Lieut. Edward J. Walker (Vaičekauskas), A. A. F., iš Moundsville, Va., 1940 baigė West Point Military Academy, 1942 m. žuvo oro nelaimėje arti Pearson, Pa.

Lieut. Adam Walmus, U. S. A., iš Bay Ridge, L. I., gydytojas, 1944 m. tarnavo Italijos fronte.

Lieut. Vincent Warkala, A. A. F., iš Elizabeth, N. J., buvo sužeistas Afrikoje, gavo Purple Heart Ordeną, 1944 m. buvo Mediterranean Air Transport Service.

Lieut. Algird White, U. S. A., iš Brooklyn, N. Y., gydytojas, 1944 m. buvo Anglijoje.

Lieut. Anthony Willis, U. S. N., iš Chicago, Ill., dantų gydytojas.

Lieut. Thomas Willis, U. S. A., iš Tacoma, Wash., 1944 m. žuvo Italijos fronte.

Lieut. Chester J. Wirtel, A. A. F., iš Chicago, Ill., 1944 m. žuvo arti Malden Field, Mo., bėmokydamas oro kadetą, kuris išsigelbėjo parašiu.

Lieut. Vincent Tikuišis, U. S. N., iš Chicago, Ill., kapelionas.

Lieut. George F. Tribendis, U. S. A., iš Larksville, Pa.

Lieut. George Twitchell, U. S. N., iš Los Angeles, Cal., inžinierius, 1944 m. buvo kur nors Pacifike.

Lieut. Vincent Ulchickas, U. S. A., iš Brooklyn, N. Y.

Lieut. Jerome Urban, U. S. N., iš Brooklyn, N. Y., gydytojas.

Lieut. John A. Urbonas, A. A. F., iš Pittsfield, Mass., inžinierius, nušovė vokiečių lėktuvą virš Vjūdzemio Jūros.

Lieut. Ignatas Vaičiulis, U. S. A., iš Gary, Ind., kapelionas.

Lieut. Juozas Vaičkus, A. A. F., iš Racine, Wis., 1944 m. bombarduojant Vokietiją su B-17 bombonešiu jis su kitais igulos nariais buvo priverstas nusileisti ir pateko į vokiečių belaisvę.

Lieut. Anthony Vaivada, U. S. A., iš Chicago, Ill., žurnalistas, už ypatingą pasižymėjimą tarnybos pareigose Gen. Patton jam įteikė Legion of Merit, tarnauja užsienyje.

Lieut. Domininkas Varnas, U. S. A., iš Chicago, Ill., 1944 m. dingo be žinios Luksembourge.

Capt. Rudolph Vasalle (Vasiliauskas), U. S. A., iš Chicago, Ill., advokatas, 1943 m. lankė Bostono Universitete militarinės administracijos kursas.

Lieut. Peter Vebras, U. S. A., iš Brighton, Mass., 1944 m. žuvo karo veiksmuose Prancūzijoje.

Lieut. A. Verinis, A. A. F., iš New Haven, Conn., lakūnas, jo Flying Fortress vienoje misijoje nušovė tris vokiečių lėktuvus, apdovanotas Air Medal su Oak Leaf Cluster.

Lieut. J. W. Vilčiauskas, A. A. F., iš Chicago, Ill., 1944 m. žuvo bombonešio katastrofoje Alamo goro apylinkėje.

Lieut. Jurgis Vilčiauskas, U. S. A., kapelionas.

Lieut. J. Vosylus, U. S. N., kapelionas, 1944 m. grįžo iš tarnybos Pacifike.

Lieut. Peter J. Wabalas, A. A.

GEGUŽĖS MĖNESIO

Knygutė, kurioje randasi labai gražūs skaitymai kiekvienai dienai per visą gegužės mėnesį. Knygutė buvo išleista šv. Kazimiero Draugijos, Kaune. Ji yra versta Kun. Pr. Žadeikio. Turt 184 pusl. Kaina 40c.

Užsisakydami šią "Gegužės Mėnuo" knygutę, idėkite 40c į konvertą ir prisiųskite: "Darbininkas", 366 W. Broadway, So. Boston, Mass., ir tuojau ją gausite.

Lieut. Col. George Wiltrakis, U. S. A., iš Chicago, Ill., gydytojas, po trijų metų karo ligoninėje Pacifike, 1944 m. grįžo į J. A. V.

(Bus daugiau)

Pirkite Karo Bonus ir Stampas

A. L. R. K. Naujos Anglijos Federacijos Apskričio Seimelis

Jau buvo skelbta, kad Federacijos seimelis įvyksta gegužės 6 d., Brocktone, šv. Roko parapijos svetainėje. Bet tą dieną seimelis neįvyks, nukeliamas į gegužės 6-tą dieną. Seimelis nukeliamas, nes balandžio 22 d. įvyks Bostone, šv. Kryžiaus Katedroje pamaldos už Lietuvą. Kadangi šios pamaldos yra labai svarbios ir sutrauks dideles mases lietuvių, susirūpinusių Lietuvos likimu, tai Federacijos apskričio valdyba, įvertindama šį kilnų Kunigų Vienybės žygį ir permatydama, kad pamaldos už Lietuvą turi daugiau reikšmės, kaip seimelis, mielu noru sutiko seimelį nukelti į viršminėtą dieną.

Apskričio valdyba kviečia visus Federacijos skyrius prisiųsti skaitlingai delegatų; taipgi visas katalikiškas organizacijas ragina, kad seimelyje būtų reprezentuotos. Seimelyje dalyvaus Brocktono miesto Majoras p. Downey, valstybės gubernatoriaus atstovas adv. p. J. Grigalius ir Bostono miesto mayoro sekretorius p. C. Brooks. L. D. S. Centro pirmininkas kun. P. Juras skaitys paskaitą. Taigi gegužės 6 d. 1 val. po pietų, šv. Roko parapijos svetainėje, Brocktone, skaitlingai pasirodykime iš visų kolonijų.

Dvasios vadas kun. J. Vaitekūnas
Pirmininkas A. Daukantas
Raštininkas B. Jakutis

Guy Lombardo, band leader, likes the sizzling sound of the used cooking fat his wife pours into the salvage container. He knows that used cooking fat is needed to help replace the industrial fats and oils formerly imported from the islands of the South Pacific.

GIVE NOW...
GIVE MORE

KEEP YOUR
RED CROSS
AT HIS SIDE

Tavo Veido Šviesa

Kai Teresė pakėlė galvą nuo lovos, pirkioje buvo tamsu. Vėjas šniokštė ažuolo lapuose prie pat stogo. Nejaukiai girgždėjo sritis kieme ir mykė šėmoji karvė: jos balsas greit duso vėtroje. O čia gaivi ir linksma ugnis spragsėjo. Žarija nubiro pro pūsterį, nuriedėjo pelenais žemyn ir žioravo asloje. Moteris žiūrėjo į kibirkštį ir atsiminė, kaip aštrūs diegliai ir didelis nusilpimas, nuo kurio akys temo, paguldė ją į patalą. Ji dar gyva! Ir rodėsi, kad vilnų kuodas ant verpstės, užraugtos duonos kubilaitis kertėje yra jai kažkas tolima ir nauja, lyg vaikystėj regėti daiktai.

Nuleido ji kojas ant grindų. Trepsėdama nuėjo pas židinį. O, galva svaigo! Krūtinėje buvo tuščia ir sunku. Puodas šnypstė, pūkstė ir kunkuliudamas kilnojo dangtį, kuris tyliai tartėjo. Sukiodamosi aplink ugnį, senelė žarstė ir krūvą skiedras, kurios vis raitėsi ir sklaistėsi į šalis. Ramu čia buvo, nors vėjas užėr ir šurpino stogą, toks galingas vėjas, lyg norėtų jį perplėsti pluta, o sunkius debesis blaškyti, it kokias skaras.

Močiutė sąslavas sumetė į liepsną. Apšilo ji dabar ir buvo patenkinta, kaip žmogus, atlikęs naudingą darbą. Prikyste ji nušluostė stalą ir žvelgė į paler-gonijas.

— Na! — tarė ji garsiai. Pakrapstė kietą, suspro-gusią žemę vazone ir purtė galvą:

— Jos tikrai išdžius.

Kai ji grįžo su puodeliu vandens prie gėlių, kieme sugirgėjo žasys.

Priemenėj trepsėjo ir daužė klumpes į slenkstį.

— Gal Vincas, — mąstė moteris.

Vanduo šliuksėdamas bėgo iš puodelio, slėpėsi grioveluose, sproginėjo palšais burbuliukais. Taip, Vinco ji išsiilgo. Jau savaitė jo nėra namie. O, tos girios, girios! Ir tik jis su-

Sitas žmogus maišo ne baltą grietinę, bet Laivyno ugnies - kovų "been soup", kuris naudojamas apšaudymuose ant vandens ar pakrančių. Iš to mišinio pagaminami labai greit dūmų debesis.

pranta ją, gina nuo dukters žodžių.

Durys graudžiai cypė. Teresė iš lėto, šypsodamosi grėžė galvą ir, atsisusčius, vos nespigtelėjo. Ji užkliudė vazoną puodeliu, kuris krito ant aslos ir sudužo.

Aukšta ir laiba, nieko nesakydama stovėjo ten duk-tė. Ji klėstėsi skara. Jos plaukai smuko ant smilki-nių. Ji buvo pikta. Dieve tu mano! Ji visados pikta ir mėgstanti valdžią. Ir kodėl tu manęs nekenti, tu mano išnešiotoji!

Agnė stovėjo ten ir žodžio nesakė.

Senoji išsigandus prik-laupė prie šukių. Akys jai raibo. Grabinėjo drebančiais pirštais, žarstė skevel-dras ir nieko negalėjo sučiupti. Ji įtraukė spran-dą, lyg bijodama, kad nemuš-tų.

Agnė vis ten stovi.

— Vysta, — prabilo Teresė.

— Be tavęs, mama, tvar-kos čia nebus! Nesykį sa-kiau.

— Agnele!

— Agnele, Agnele! Gulė-tum verčiau lovoj.

Močiutė klūpodama ir susikūprinusi pakėlė akis į dukterį.

— Ko tu manęs taip nekenti, dukrele? — tarė ji.

Ir ji atsisėdo ant kulnų ir rankogaliu braukė ašarą iš veido raukšlį.

— Čia nėra ko kėsti ar nekėsti, — lėtai kalbėjo Agnė, — bet painiotis po kojų nespainiot.

— Neilgai aš čia būsiu.

— Niekas tavęs, mama, nė nelaiko.

Teresė, įsikabinus į stalą, atsikėlė silpna ir išvargu-si. Duktė pavydi jai pastogės. Ir dūsausdama, tokia menka ir mažytė, ji nuėjo ir ratsisėdo priemenėj tarp statinių. Buvo šalta. Vėjas draskėsi dar rūstesnis. Jis šniokštė pilnas jėgos ir ėjo nuo žemės galo ligi galo. Taip, grįš Vincas, ras čia ją. Pasiskųs jam, taip, ji pasiskųs. Užtars ją. Pa-bars tikrą jos dukrą. Ant

Po to, kaip japonai buvo išstaišyti iš Manilos, štai kaip atrodo gatvės. Motinos neša vaikus ir likučius savo turto. Amerikiečiai kariai - išvaduo-tojai gatvės aikštėje.

Neišsiųstas Laiškas

Iš pavergtųjų požeminio veikimo:

"KOVA ir LAISVĖ"

(Laisvas vertimas iš K. RUDEM)

Gal tau pasakysiu, sūneli po karui, Kai jau tu sugrįši, o vistiek sugrįši. Tyliai pasiskųsi, kiek žaizdų čia daro, Kaip sunku gyventi laikant savų ryšį. Kiek už jį kentėta, kiek į kapus varo; Manau, tu nuliūsi dėl šio baisaus maro.

Viską tau, sūneli, viską pasakysiu, Jeigu tik sulauksiu tavo sugrįžimo; Išplėštą jau svirną kančia užrakysiu; Paskutinės malkos dingio iš vežimo. O žiema užspėjus... alkana ir šalta; Jau batai nuplyšo — ir rankos užgelta.

Gavau aš nuo tavęs žinią paskutinę: Prabėgo jau dešimtys mėnesių baidių! Tik užkydo tavo draugas prieš aušrinę, Ir keistai kalbėjo jisai ant greitųjų; Kad esi laimingas ir... daugiau jau nieko, Kad gynei tėvynę tu "išviso vieko".

Sakė nenorėjai į nežinios kelią Pasiimti savo mielą laikrodėlį — Atidavei tėvui: jis širdį man gelia; Ir sakė, prieš aušrą jau tave prikėlė. Su išverktu veidu, rūpesty išjojai; Į dovanas draugo — tik ranka numojai.

Žinom, kad tu laisvas... nes draugai taip rašo... Bet vis dar nuo tavęs mes žinios neturim. Gal tavo laivelį tylios bangos neša; Gal tiktai užtruko su pažeistom burėm?.. Lauksiu aš, sūneli, ilgėsy prie vartų, Kad tik čia žemelė manęs neužbertų.

Vertė — Marija Aukštaitė.

aukšto, brazdėdamas ir cypdamos, nubėgo žiurkės. Į pirkiją sugriuvo vaikai, trys berniukai. Jie jos nepastebėjo. Bet pirkioje, valandėlę paklegėje, ėmė jie klausinėti:

— Kur močiutė?

— Ar ji kur išėjo? — atsi-liepė Agnės balsas. — Aha!

Ir, pravėrus duris, ji kalbėjo aštriai, pajukodama:

— Tau ilgai reikės čia tursoti, kol Vinco sulauksi.

Teresė nieko neatsakė.

Tada duktė prabilo:

— Na, ar tu čia? Ko tyli!

Nesulaukus atsakymo, ji brūkstelėjo degtuką.

Nusigandusi šviesa plazdėjo ant statinių, ant sto-rų sijų lūbose su juoda skylė į aukštą. Išblyškusi, klaikiomis akimis prieš save žiūrėdama, senelė vis labiau gūžėsi, lyg norėda-visai išnykti. Liepsna kilstelėjo, sužibo skaisčiau ir užgeso.

Iš tamsos kalbėjo aitrus balsas:

— Sėdėk, jai patinka. Bet žinok: Vincas nei šiandien nei rytoj negrįš. Davė man per Stakniškių Praną ži-nią, kad dar turi baigti Di-džiagirės biržesė, o paskui turės matuoti medžius Šikšninės miškely. Matai!

Ir ji užtrenkė duris. Pirkioj vaikai tylėjo. Gerą dar valandą kiutojo ten senelė, paskui tarė sau "Didžiagirė", pakilusi nuė-jo į kambarį, išitraukė iš kertės gumbuotą lazda ir apsigaubė skara. Tamsoj mažiėji žvelgė į ją, bijodami žodį prakūždėti. Nuo slenkscio atsigrėžė ji ir tarė:

— Sudie, vaikučiai.

Niekas jai neatsakė, tik Juozukas ėmė verkti.

Lauke buvo šviesiau. Vakaruošė, toli ten prie slėnio krašto, buvo praplyšęs juodas debesis: dangus pro jį žioravo ir raudona-vo taip liūdnei ir grau-džiai. Viršum kiemo lėkė du varnai prieš vėją. Skri-do juodu įstriži, čia pasi-keldami į viršų, čia vėl siūbuodami žemyn ir krank-dami. Tarpais vėtra blokš-davo juos atgal, ir juodu yrėsi lėtai, atkakliai, lyg žmogus vandenį.

Valandėlę senelė glūdėjo ties sąspara, bijodama įei-ti į vėją. Paskui ji, rams-čiuodamosi lazda, prakėlė vartus. Stiprus ir duslus smūgis bloškė jai į krūti-nę. Ji vos nepašlijio aukšti-ninka. Atstačius priešais save galvą, pamažėle ji

nusileido nuo šlaito. Apačioje juodavo upė. Dabar ji buvo plati, išsiliejusi į lankas. Kaime degė jau žiburii. Antys lipo į krantą. Jos krypavo į šalis, šneku-čios ir atrodė lyg sugė-dintos, kad taip vėlai grįž-ta. Praeidamos pro senelę, jos klegėjo, traukė kaklus ir snapais lingavo žemyn. "Didžiagirė, didžiagirė", kartojo moteris. Miško prieš save ji nematė. Jisai buvo juodas, išvien susi-maišęs su debesimis. Tik iš tobulybės spinksinčio žiburio ji numanė, kur tu-rėtų baluoti beržynas. Ant kelio telkšojo balos, drum-stos ir nešvarios, lyg pur-vinos paklodės. Dumblas tryško jai iš po klumpių. Kad neįstotų į provėją ar duobę, jinai, išmeigusi a-kis į kelią, lazda grabinėjo taką priešais save. Taip buvo neregiai, kai jie vieni eina. Tenai sužibo nauji langai.

Ir ji mąstė apie žmones, kurie dabar sėdi pirkioje. Jie valgo vakariene. Vai-kai krykščia, o lauke vėjas švilpia pro sąsparas. Ir šunės glūdi savo būdose, snukius tarp letenų įkiše. Visi jie turi savo namą. Ir žvirbliai čiauškaši ir mīn-ga palėpėse. Sustojusi ir susirietusi ji kosėjo pridusdama, kosėjo su tokiu bausiu atsižviegimu, kaip kokliušu susirgę kūdikiai. Priepuoliui nusilpus, ji šluostėsi akis. Ir žiūrėjo stebėdamosi. Tamsa vie-nam daikte buvo juodesnė. Ne, ten kažko būta. Bai-mingai ji apsidairė, lyg klausytų: kur aš dabar esu? Ji norėjo išvyti ką nors pažįstama: ar medį, ar kryžių, ar bent žemės klodą po kojomis. Ji nera-do nieko artima. O juk aš čia gimiau ir augau. Aštuoniasdešimt metų. Ir da-bar...

Ji papurtė galvą ir jautė-si kaip paklydusi, lyg tyr-lauky. Jai pasivaideno, tar-si visur aplinkui nieko ne-būtų: eik į šiaurę, eik į pie-tus, ir nerasi nei vieno lau-žo, ir nesutiksi nei vieno gyvulio nei žmogaus. Iš-skyrus tą, kur priešais sto-vi. Teresė matė, kad jisai pasilenkė, atstatė švarko atlapus ir braukė degtu-kus, mėgindamas užsirū-kyti. Staigi šviesa plyks-teldavo jam ant smakro, ant nosies ir vėl geso.

Jam pasisekė pridęgti pypkę.

Tada jis prabilo:

— Žiūriu į tave, močiute,

ir stebiuosi.

Teresė atsiduso. Taip, čia būta gero vyro. Jis kal-ba taip iš lėto ir lyg tavęs gailėdamasis.

— Kur tu šitokioj darga-noj?

— Pas žentą.

Keleivis valandėlę tylėjo, lyg svarstydamas. Paskui jis tarė:

— Bet ir dusulys tavo.

Teresė nežinojo, ką sa-kyti. Ji sušnabzdėjo ne-drausiai:

— Jis dar Didžiagirė... Dirba ten...

— Žinau, žinau. Šią vasa-rą ten buvo gaisras. Jis dar pridėjo:

— Vis dėlto aš tokiam amžiuj neičiau vienas nak-čia ir vėtroje. Ar jau taip skubu.

Moteris susigėdo. Taip, jos gal būta per ūmios. Tačiau jau metai iš metų duktė jai kaip peilis. Tik pagalvok: aš savo kūne ją nešiojau. Ir gimdydama kenčiau.

— Ir štai kas liko iš mano gyvenimo, — skundėsi ji-nai. — Ar aš pamaščiau a-pie tai, jauna būdama...

— Mudviem tuo tarpu bus pakeliui, — nukreipė vyras kalbą.

— Ir štai ir giria, — tarė keleivis. — Tu, močiute, eisi lig ažuolo su nutrenk-ta viršūne... Ar žinai jį?

Kur jį nežinos. Tik pir-mai buvo susisukus jai galva, kad jautėsi lyg paklydusi.

— O iš ten keliu į kairę...

— Žinau, aš čia viską ži-nau...

— Sudie. Man reikia pa-miške.

ir juodu vėl keliavo. Bu-vo visai sutemė. Iš pypkės retkarčiais švysteldavo smulkių kibirkščių ir čia pat užgesdavo. Kai tarpais vėtra prikimdavo, apačioje buvo girdėti duslus upės ošimas. Girgždėjo ir švilpė gluosniai. Daugiau nieko aplinkui čia nebuvo. Ir juodu buvo vieni naktyje, laukuose be žolės ir be ja-vo. Teresė pasakojo savo vargą, visus savo ilgus me-tus, pilnus darbo ir rūpes-čių. Ir kokia senatvė. Dieg-liai, kosulys, o mirtis vis gaišta... Ir pastogės nėra... Žmogus klausėsi atydziai. Jiš kalbėjo moteriai gerus ir senus žodžius, kurie smelkiasi tiesiai į širdį.

Priešais šniokštimas di-dėjo.

— Štai ir giria, — tarė keleivis. — Tu, močiute, eisi lig ažuolo su nutrenk-ta viršūne... Ar žinai jį?

Kur jį nežinos. Tik pir-mai buvo susisukus jai galva, kad jautėsi lyg paklydusi.

— O iš ten keliu į kairę...

— Žinau, aš čia viską ži-nau...

— Sudie. Man reikia pa-miške.

Tęsinys 6-tame puslapyj

L. Vycių Naujos Anglijos Apskričio METINIS SUVAŽIAVIMAS

įvyks Sekmadienį, Balandžio-April 29, 1945 m., 2-ra val. po pietų, šv. Kazimiero Parapijos salėje, Providence Street, Worcester, Mass.

Išvakarėse šio suvažiavimo, tai yra, šeštadienį, bal-April 28, 1945, Maironio parke, Shrewsbury, Mass., 8-tą val. vakare įvyks šaunūs šokiai. Įžanga 50c. su taksais.

Sekmadienį, Balandžio 29-tą, 11-tą val. ryte, bus atnašaujamos šv. mišios Vycių intencija šv. Kazimie-ro par. bažnyčioje. Visi delegatai kviečiami dalyvauti šiose šv. mišiose.

Posėdžiai prasidės punktualiai 2:00 val. p. p. Visi delegatai privalo turėti su visais formalumais paruoš-tus mandatus. Laikė svarstymų bus iškelta labai svar-bių organizaciją liečiančių klausimų. Taipgi bus ren-kama naują apskričio valdyba.

Dėl įvairių informacijų, kas liečia nakvynės klau-simą iš vakaro atvykusių reikia kreiptis į L. Vycių 26 kuopos pirmininkę Ann Lucasavage, 45 Providence Street, Worcester 4, Mass.

Į šį suvažiavimą bei jaunimo seimelį kviečiami dviasiškiečiai, veikėjai bei vycių-jaunimo prieteliai.

Adv. Anthony J. Young,

New Eng. Dist. President,

35 Hunnewell Ave., Brighton 35, Mass.

WOMEN IN WAR

WIFE OF AN UNKNOWN SOLDIER, CAST BULLETS DURING THE WAR OF 1812

1945 WOMEN HELP THEIR COUNTRY BY SAVING USED COOKING FAT, THEIR REWARD IS CASH, AND EXTRA RATION POINTS — AS WELL AS THE SATISFACTION OF PROVIDING RAW MATERIALS FOR THOUSANDS OF CIVILIAN AND MILITARY PRODUCTS!

Tavo Veido Šviesa

Pradžia 5-tame pusl. Ir juodu išsiskyrė. Garioje Teresė atsiduso. Jautėsi ji čia lyg kokiam name. Vėjas šniokštė ir draskėsi viršūnėmis. O apacioje nebuvo tų smarkių smūgių, viso to šėlimo. Tik retkarčiais įsiverždavo sūnyku ir šiurpu. Ji mąstė, kad visi plačių girių žvėrys snūduriuoja dabar savo urvuose ir klausosi pušų ir liepų šniokštimo, kuris yra nuo amžių ir niekad neišblės. Ir paukščiai tupi savo gūstose, pakišę snapus po sparnu, susiglaudę ir per miegus čipsėdami tarpais.

Tik ji viena turi eiti. Ir sustojus mąstė: tokia silpna dar niekad nebuvau. Lazda rankoje drebėjo, lyg keno purtoma. Jau norėjo Teresė šlietis prie medžio. Priglausti galvą prie tos kuplios liepos ir rymoti. Ilgai ilgai rymoti, kol nutils audrotis, kol liausis skiedrą ir vėl dingdavo. Medžiai ošė ir gaudė taip didžiai, kad senelai darėsi — Ne, tau reikia Vinčą kad visi plačių girių žvėrys snūduriuoja dabar savo urvuose ir klausosi pušų ir liepų šniokštimo, kuris yra nuo amžių ir niekad neišblės. Ir paukščiai tupi savo gūstose, pakišę snapus po sparnu, susiglaudę ir per miegus čipsėdami tarpais.

Sugrįžimas

Daug prabėgs gal metų ir dienų auksinių, Amžiai į bedugnę juoką nusineš... Daug, oi, kartų saulė pusileis už šilo, Į namus sugrįšiu takeliu vėl aš. Į namus sugrįšiu per Nevėžio slėnį, Per gėlėtą pievą, želstančiu taku... Tik neliūsk, smūtkeli, tu neliksi vienas, Tau priskinsiu glėbį kvepiančių gėlių. Ir kasdien Nevėžis plaus vis naują krantą, Nutekės į jūrą daug, oi, vandenu... Tu iškelsi tyliai savo ranką šaltą Vėrš ugningos saulės, degančių žvaigždžių. Į namus sugrįšiu per gėlėtą pievą, Prie tavęs atplauksiu rožės laiveliu; Te rausvai pražysta prie Nevėžio ievos, Saulė teuzmiega plotuos vandenu.

E. M-tė — "A."

Užsiprenumeruokite Įdomiausią Du kart savaitinį laikraštį "DARBININKĄ"

Laikraštis "Darbininkas" yra vienas rimčiausių ir geriausiai mėgstančių laikraščių, Amerikoje. Jis išeina du sykiu į savaitę — antradieniais ir penktadieniais.

- "Darbininko" kaina metams \$4.00
- Pusei metų 2.00
- Įmant tik vieną numerį į savaitę, metams kaina \$2.00
- Pusei metų 1.00

Užsiprenumeruodami money orderį ar čekį siųskite:—

DARBININKAS

366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

važinėtos. — Būčiau puolus, — tarė sau močiutė ir tarsi apsidžiaugė, nelaimės išvengusi.

Ji krutėjo, kiek bepajėgdama. Taip sunku, taip sunku vilkti kojas. O, kokia eikli, kokia greita buvo ji mažumėje. Ir išaugo ji lakstė kaip zylė. Ji bėgtyne aplenkėdavo Jurgį, savo vyrą, kai tasai mergindamasis atjodavo. Kokių šviesius garbinius jis turėjo. Ir žodžiai jo. Teresėle tu mano. Stirnele... Jei dabar nebūtų debesų, aukštam dangių mirgėtų žvaigždės. Ir sietynas šviesų... O paskui gimė jiems vaikai. Mirė jie, visi mirė. Tik ši viena liko. Kaip angis. Dievulėliau, visi mano sūnūs ir dukterys žemėj guli, tik toji viena gyvena. Ar aš regėsiu kada savo mažilėlius, aš, nusidėjėlė... Ir vyrą? Viršum galvos sukliko paukštis. Teresė abiem

rankom įsikibo į lazda. — Tai bus kėkštas, — ilgą valandą lūkuriavo, ji tarė. Eiti ji taip nenorėjo. Širdis plakė vis lėtyne ir lėtyne. Štai ji plastelėjo taip nuvargusi, tarsi paskutinį kartą. — Bet greit turėtų būti kryžkelė, — mąstė senelė. Ji kraipė galvą stebėdamosi, drauge ir lazda svyruodama į šonus: — Juk tiek laiko jau plunkiu... Pažvelgė aukštyn. Dangus buvo juodas. — Kuri dabar būtų valanda? Ne, aukštai nei žvaigždės nemirksėjo, nei mėnulis nekeliavo. Gal dar anksti, o gal jau vidunaktis, kada piktosios dvasios... Nusijuokė jiniai: — Joms tokios senos manęs tikriausiai nereikia. Na, Terese, judinkis. Negi stūksoji, lyg stuobrys. Priešais telkšojo bala. Ją reikėjo pakrūme aplenkti. Erškėtis strigo priešijono. Spyglius pradraskė ranką, ir truputį perštelėjo. Iš medžių švokštimo moteris suprato, kad dabar patekusi į eglėną. Eglės, nukarusios ligi žemės, visados ją baugino. Rėdos, po jų šakomis taip ir glūdi ar žvėris, ar žmogus, ar kokia dvasia.

Terėsė skubėjo. Lazda badydama taką, ji žengė kiek begalėdama greičiau. Jautė, kaip plaukai lenda iš po skėpetos ir sklaistos ant akių. Ak, jos ir kasos nesupintos gražiai... Buvo šilta, kaip įėjus į pirkia, kurioj duona kepama. Smilkiniuose kažkas švito, lyg ryškėjo kažkas neaiškūs — tai, kas pro miglas turėtų patekti. Ir pasivaideno senei, kad ji pluša dabar į dieną, kuri tuoj prasiskleis už šios tamsybės, prasiskleis tokia saulėta ir rami. Tik dar žingsnį, dar antrą... Ir ji treplėna ir linksi, kaip tas genys, kuris stuksi medžio žievę. Tarsi šauktų ją kas, taip tyliai ir sykiu galingai vadintų ją į save. Jos skara nusmunka ant kaklo. Ji mąsto, kad turi atvykti laiku. — Netinka man vėluotis ir nakčia bastytis, — kalba ji greitai. Valandėlę tyli. — Aš gi iš gerų namų esu, — taria moteris. — Tegu žemės nedaug, bet šitaip valkiotis... Ir ji sustojė ir apsižvalgė. Jos akyse buvo šviesiau. Ji suprato: — Štai jau ir beržynas. Teresė dairėsi ir stebėjosi: — Viešpatie, koki balti kamienai.

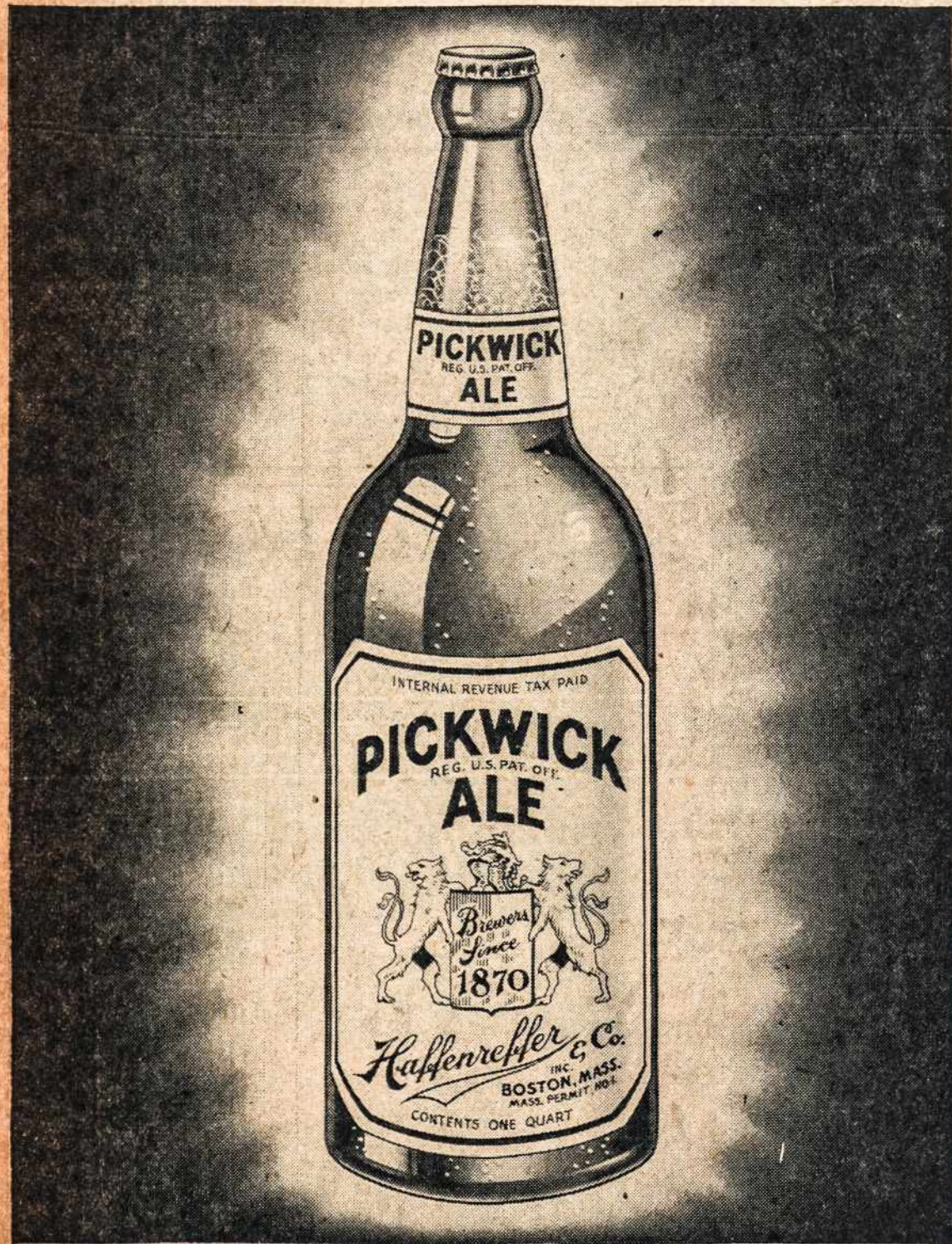
Gražiausių Liaudies Dainų Rinkinys "VAI LĒKITE DAINOS"

Paruošė Kun. J. Dabrila, Papildytą Rinkinį Išleido Kun. Pr. M. Juras

Knyga turi 220 puslapių, nedidelio — maldaknygės formato. Labai paranku kišenėje nešiotis. Joje telpa 233 gražiausios dainos. Kaina tik 75c. Užsakymus siųskite: DARBININKAS, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

ŠTAI JOS TURINYS:

Aguonėlis	Kazys Binkis	Kai aš augau pas močiutę	Vienazindys
Agonėlis	Dunajėlio	Kai aš buvau mažutėlis	
Anoj pusėj	Nemunėlio	Kai aš buvau mažutėlis	
Anoj pusėj	Nemunėlio	Kai aš buvau mažutėlis	
Anoj pusėj	Nemunėlio	Kai aš buvau mažutėlis	
Anoj pusėj	Nemunėlio	Kai aš buvau mažutėlis	
Ant kalno	gluosnys	Kaip gi gražus, gražus,	
Ant kalno	karčiai	Kaip gi gražus, gražus,	
Ant kalno	ramojaus, vertė P. Vaičaitis	Kam šėrai žirgelis	
Ant kalno	mūrai	Kalamoška ant lisorų	
Ant kalno	stovėjau	Karvelėli mėlynasai	
Ant melsvų	ežero bangų	Kas bus, močiute, kas bus	
Augin tėvas	du stūnelius	Kelviat, B. Brazdionis	
Ant tūvelio	dvaro	Kelkis, kelkis, mielas drauge	
Ar aš tau,	sese, nesakiau	Ko liūdi, berželi, Jovaras	
Ar žinai,	berneli	Ko liūdi, pušinėli	
Ar atsisakiau	savo močiutei	Kur bakažė samanota, vertė Vaičaitis	
Aš bernužėlis,	Jonas Joniata	Kur banguoja Nemunėlis, Vanagėlis	
Aš išeisiu	ant kalno	Kur bėga šešupė, Maironis	
Aš jaunus	bernelis	Kur lygė laukai, Maironis	
Aš padinuosiu	dainų dainele	Kur Nemunėlis, Dauguva	
Aš pas savo	močiutę	Kur sapnų grožybė	
Atgalingai	himnas, Tilytis	Kur tas šaltinėlis	
Atneša dienas	kukulių viedra	Lauke berželis stovėjo	
Atskrend sakalėlis		Leido išlaido tėvas sūnelį	
Audėja, Balyz Sruoga		Leiskit i tėvyne, Gudavičius	
Augin tėvas	du stūnelius	Lėk, sakalėli	
Augo sode	klevėlis	Lietuva brangi, mano tėvyne, Maironis	
Aukštam	berze gegulė	Lietuviai esame mes gimę Sauevėnas	
Aukštam	dangius	Lietuvos himnas, V. Kudirka	
Aukštai švietė	mėnesėlis	Mano rožė, Faustas Kirša	
Ausk, močiute,	drobeles	Mano tėveli, gražus paukštelis	
Aušra, A. Strazdas		Lakštute, paukštute	
Aušta aušrelė		Laikas, sese, jau	
Aušta aušrelė		Lauke berželis stovėjo	
Bijūnelis	žalias	Leido išlaido tėvas sūnelį	
Čiučia	luliu, mažutėli	Leiskit i tėvyne, Gudavičius	
Čiučia	čiulbutė	Lėk, sakalėli	
Dainuok		Lietuva brangi, mano tėvyne, Maironis	
Du broliukai	knigai	Lietuviai esame mes gimę Sauevėnas	
Eičiau į sodą	pas obelaitę	Mano rožė, Faustas Kirša	
Ei, Lietuvos	kareivėliai, St. Šimkus	Mano tėveli, gražus paukštelis	
Ei, Lietuvos	dainė, Pranas Vaičaitis	Laikas, sese, jau	
Eina bernužėlis	širmais žirgais arti	Lauke berželis stovėjo	
Eina garas	nuo pat Vilniaus, Maironis	Leido išlaido tėvas sūnelį	
Eisim, brolieliai,	namo	Leiskit i tėvyne, Gudavičius	
Ei tu, Dominkai,	A. Strazdas	Lietuva brangi, mano tėvyne, Maironis	
Gaideliai	pragydo	Lietuvos himnas, V. Kudirka	
Gale lauko	toil	Mano rožė, Faustas Kirša	
Gieda	gaideliai	Mano tėveli, gražus paukštelis	
Gieda	gaideliai ryluoj	Laikas, sese, jau	
Giedu dainele,	A. Baranauskas	Lauke berželis stovėjo	
Giedu dainele,	A. Baranauskas	Leido išlaido tėvas sūnelį	
Graži dainelė	daug girdeju, Žitkus	Leiskit i tėvyne, Gudavičius	
Gražus mano	juodberėlis	Lietuva brangi, mano tėvyne, Maironis	
Grybai		Lietuvos himnas, V. Kudirka	
Į šilą	šjau	Mano rožė, Faustas Kirša	
Įligeso	žodžiai, A. Miškinis	Mano tėveli, gražus paukštelis	
Įšidainau	nė visas daineles	Laikas, sese, jau	
Ir užaugo	liepytėlė	Lauke berželis stovėjo	
Išbėg	išbėgo	Leido išlaido tėvas sūnelį	
Išėjo	tėtuži	Leiskit i tėvyne, Gudavičius	
Išjodamas	nylimas i karą	Lietuva brangi, mano tėvyne, Maironis	
Iš ryto	šalėlis	Lietuvos himnas, V. Kudirka	
Jaunystės	daina, Putinas	Mano rožė, Faustas Kirša	
Jau pavasaris	atėjo	Mano tėveli, gražus paukštelis	
Jau slyvai	sūlio, Maironis	Laikas, sese, jau	
Jau vakaras	buvo	Lauke berželis stovėjo	
Jojau	dieną	Leido išlaido tėvas sūnelį	
Jona		Leiskit i tėvyne, Gudavičius	
Jūra	motinėle, Adomas Jakštas	Lietuva brangi, mano tėvyne, Maironis	
Kad subatos	vakarėli	Lietuvos himnas, V. Kudirka	
Kada	noriu verkiu	Mano rožė, Faustas Kirša	

Ale, Kurio Kitu Negalima Pakeisti!

BUTELIUOSE... IŠ KRANO

BREWED BY HAFENREFFER & CO., Inc., Boston, Mass., BREWERS SINCE 1870

Ne, ji tų kamienų nematė. Bet ties savim regėjo šėmą sieną.

Medžiai ošė savo giesmę, didžią ir amžiną giesmę. Senoji klausėsi, ir jai buvo taip gera čia rymoti ir girdeiti tą iš tolybių, iš marių ir vandenu atsklidusį švokštimą. Štai ji prisilytė beržui prie liemens.

— Kokia švelni jo žievė. Lyg vaiko delnukas, — kužda Teresė. Jos keliai linksta, o galva svyra prie pilkosios žemės. Ir akys merkiiasi. Tačiau tarp balkšvos beržų eilės, visai čia pat, ji regi dunksant kažką juoda. Teresė priėjo. Būta šakų kupetos, tokios didelės, kaip klėtis. Moteris atrėmė lazda, trynėsi rankas ir išlėto glaudėsi prie šio kūgio.

— Kas gi čia? — nustebo ji. Rado ji ten skylę, tokią erdvią ir gilią, kad visas žmogus galėjai ten sulįsti. Ir šilta joje ir jauku močiutei. Ji atlošia galvą į stambią šaką, pasitaiso žagarus po savimi ir šnabžda sau, taip tyliai, tarsi bijotų ką prižadinti: — Pagaliau ir aš namie.

Ji mąsto, nori kažką prisiminti, bet negali. Lauke, aplink kupetą, švilpia vėjas, čia garsiai, čia vėl toks apsilpęs cypauja. O toliau medžia ošia ir ošia. Ir ji mąsto ilgai, labai ilgai. — Kaš tai? — kužda ji ir stebisi. Jos galva svyra ant peties. Rankos sunertos ant krūtinės, kaip meldžiantis. — Aš... aš, Vinculi... Mano vaikeliai... visi mes čia,

— ji dar sumurmėjo ir užmigo. Ir daugiau ji nepabudo. A. Vaičiulaitis ("L-s")

Raymond Embridge, 10 m. amž., karininko sūnelis, kuris buvo patekęs japonų nelaisvėn Philippinuose. Per du metus jis buvo priverstas tarnauti ant japonų laivo kaip "cabin boy". Vėliau pateko ant Luzon salos, kur buvo ir surastas.

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

LIETUVIŲ MALDOS DIENA

Lietuvių Maldos Diena įvyksta bal. 22 d., — visoje Naujojoje Anglijoje.

Pageidautina, kad visose lietuvių kolonijose, šiame krašte Amerikos lietuvių šventų šią dieną, kaip Maldos Dieną, palei vietinių galimybių: kur galima turėtų šv. mišias, kur galima pamokslą, kur, kokias maldas.

4 val. p. p., įvyksta specialės pamaldos šv. Kryžiaus Katedroje, Washington St., prie Dover St., Bostone.

Pamaldų tikslas yra gauti ko-

DAKTARAI

Tel. TROWbridge 6330

J. Repshis, M. D. (REPSYS)

Lietuvis Gydytojas
278 HARVARD STREET
Kampas Inman artl Central Sq.
CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2-4 ir 6-8.

ĮVAIRUS SKELBIMAI

Ieško Mrs. A. Yonukas

Mirusio Mykolo Marčiulionio advokatas ieško Mrs. A. Yonukas. Ji pati arba kas ją žino, lai praneša "Darbininko" Adm. ofisui, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

A. J. NAMAKSY

REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Pristatome Vyną, Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus, įvairių vynų ir tonikų. Šiuos gėrimus pristatome į namus: vestuvėms, krikštynoms, partams ir piknikams. Skubus patarnavimas. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.

J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra SOUTH BOSTON CAFE

VINCAS BALUKONIS, Savininkas

Pagamina gerus lietuvišku pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.

258 West Broadway, South Boston, Mass.

Tel. SOU. 4645

A New Style For Spring

Take advantage of CASPER'S morning SPECIAL \$10.
Soft, Cream-Oil Permanent \$8.
Includes shampoo, Cutting and Individual hair Style.
Special from 8:30 A. M. to 10:30 A. M.
Other permanents from \$5. to \$50.
Luxurious Waves Set While You Relax in Glamorous Surroundings.

CASPER'S BEAUTY SALON

738 E. Broadway, South Boston, Mass.

Experienced Manicurist always present
No Appointment Necessary
Hours 8:30 to 5. Open Thursday Evenings

micijas. Jų čia tikimės net penketą. Ačiū Dievui.

Primicijas sutikti, So. Bostone, yra rūpesčio visiems. Kunigai rūpinasi bažnytinių aptarnavimu. Parapijiečiai rengia primicijantams viešą pagerbimą. Tėvai ir giminės turi savus tame rūpesčius.

Kol kas neturime tikrų žinių apie kaikiurių šventinimų dieną. Tai negalima žinoti tikrai kurį sekmadienį bus kieno primicijos. Žinome, kad kun. Vlodo Jeskevičiaus, S. J. primicijos įvyks birželio 24 d., 11 val. r. Po tam seks pagerbimo pietūs.

Spėjame, kad kun. Alfonso Janušonio primicijos bus liepos 1 d., 9 val. ryte. Kun. Jono Bernatono gi 11 v. r. Pagerbimo pietūs abiem kartu.

Kun. Jakimavičiaus primicijos bei pagerbimas galėtų įvykti liepos 8 d.

Deakonas B. Rusteika taps kunigu rugp. mėnesy. Apie jo primicijas turėsime progos pasitarti kiek vėliau.

Lietuvis Deakonas Indijoje

South Bostonietė Agnė Švedienė gavo laišką nuo savo artimo giminaičio subdeakono Jono Svirnelio, kurs mokytosi Jau Don Bosco Technical School, Shillong, India. Jis yra iš Lietuvos Salezietis, išmokęs gerai angliškai. Apie jį rašo Srgt. iš Pittsburgh, Pa.:

"I met Father John Svirnelis. Friend and I spent a few hours conversing in Lithuanian with him. It seems that all the Lithuanians he meets cannot speak the language".

Išrodo, kad lietuvių yra visur. Saržentas praneša, kad klierikas Svirnelis bus šventinamas į kunigus baigoje birželio ir prašo, kad South Bostoniečiai nusistytų naujam kunigui Breviora.

Bal. 15 d., tapo pakrikštytas Juozas — sūnus Jurgio ir Stanislavos (Kavaliauskaitės) Gelčių;

Maria Juozo ir Noros Kybartų;

Jonė Elzbieta — Fredriko ir Olesės (Gudaitės) Thompson.

Advokatas mirusio Mykolo Marčiulionio paieško jo draugo Antano Yonuko ar Janukaičio. Gali atsiskaityti į "Darbininko" ofisą.

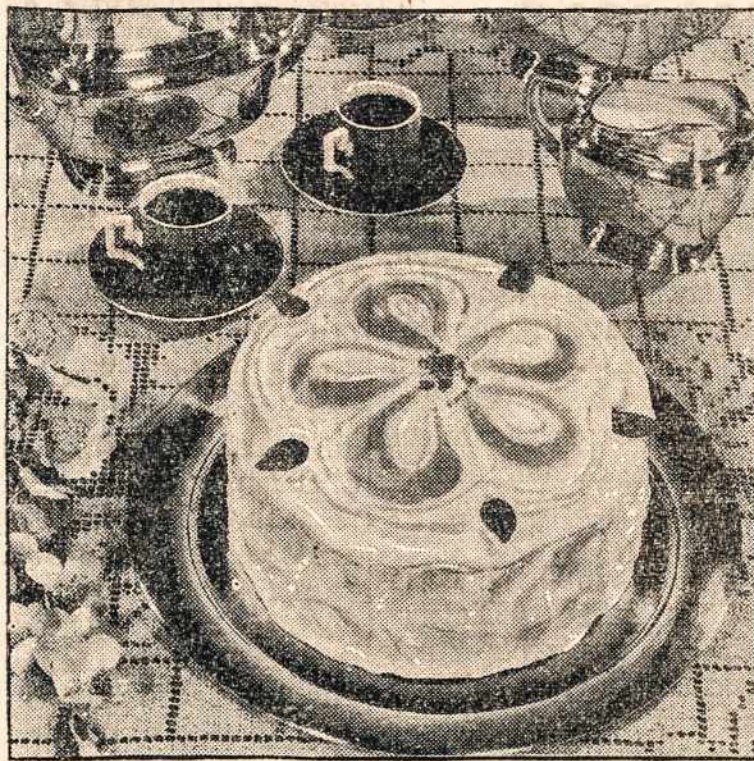
Šį mėnesį yra vedamas vaju rinkimo drabužių, abelnai visiems nukentėjusiems nuo karo. Kai kurie lietuvių jau yra atnešę drabužių į bažnytinę salę. Raginame visus lietuvius nešti drabužius į tas pačias vietas, į kurias nešėme pirmiau.

Sveiksta

Prieš porą savaitių pasidavė sunkiai vidurių operacijai Paulina Šlažienė, gyv. So. Bostone. Jai operacija padaryta Peabody, kur jos sesutė gyvena. Ten ją sesuo ir globojo ligi pasveikimo savo namuose. Ją lankė jos mylimas vyras Juozas ir dukrelė Emilija. Sveikstančiai motinai buvo didelio džiaugsmo kai gavo žinią, kad jos anksčiau pranešimu informuotas dingęs sūnus karo veiksmuose, atsirado gyvas, bet kol kas vokiečių nelaisvėje. Žinios jau pasiekė, kad toji nelaisvių stovykla užimta Dėdės Samo karo jėgų ir jeigu tik bus sveikas, tikimasi greito pasimatymo.

Rap.

A Salute to Spring

Spring! Time to revel in new things—and here's a new cake, festive and delicately beautiful as spring flowers! Apple Blossom Cake is a luscious, white-layered cake, with white satiny frosting on its sides, and swirled on top with pink-tinted appleblossom petals. Easy to make! A "make it memorable" cake for any special occasion this spring.

APPLE BLOSSOM CAKE

Dry Ingredients
2 cups sifted cake flour
1 1/4 cups sugar
3/4 teaspoon baking powder (with a tartarate powder, use 1/2 teaspoon)
1 teaspoon salt
1/2 cup Spry

Liquid Ingredients
1 cup milk
1 teaspoon vanilla
1/2 teaspoon almond extract
3/4 teaspoon orange extract
3 egg whites, unbeaten

SIFT flour, sugar, baking powder, and salt into mixing bowl... DROP in Spry... ADD about 1/2 of milk, then flavorings, and beat 150 strokes... SCRAPE bowl and spoon often throughout entire mixing... Add egg whites and beat 250 strokes... BAKE in 2 deep 8-inch Spry-coated layer pans in moderate oven (350° F.) 30-35 minutes... SPREAD Apple Blossom Frosting between layers and on top and sides of cake.

APPLE BLOSSOM FROSTING

2 egg whites, unbeaten
1 1/2 cups sugar
5 tablespoons cold water
1 teaspoon light corn sirup

1 1/2 teaspoons vanilla
1 teaspoon almond extract
3/4 teaspoon orange extract
Pink coloring

Put egg whites, sugar, water, and corn sirup in top of double boiler and mix thoroughly. Place over rapidly boiling water and beat constantly with rotary egg beater until mixture will hold a peak (about 7 minutes). Remove from fire, add flavorings, and beat until cool and thick enough to spread.

Reserve small amount of frosting and to this, add a few drops of pink coloring. With tinted frosting make 5 large petals on top of cake to resemble an apple blossom. Use grated orange rind for center of blossom. Make 5 small leaves of citron and place these between petals.

LANKĖSI

Bal. 15, "Darbininke" lankėsi Alfonsas Raudonis su savo mylima žmonele, gyv. Rivere, Mass. Atsilankymo proga užprenumeravo savo motinai Valerijai Raudonienei, gyv. Hudson, N. H., "Darbininką" ir nusipirko Darbininkų Radio koncerto tiketus.

Tą pačią dieną lankėsi ir L. Švelnis su savo asista S. Micevičium. Jie rūpinasi rengiamais Vyčių šokiais, kurie įvyks gegužės 12. Atrodo, kad vyčiai tikisi

svečių bei viešnių ir iš tolimesnių kolonijų.

Pereitą penktadienį "Darbininke" lankėsi kun. Jutkevičius iš Worcester ir kun. Tamulevičius iš Athol. Jiedu labai suinteresuoti jaunimo veikla.

Šeštadienį, bal. 14 d., lankėsi L. Vyčių pirm. Pranas Razvadauskas su asista Felikso Zalesko. Jie specialiai buvo interesuoti Vyčių reikalais. Ypač pirmininkas P. Razvadauskas rūpinasi, kad pasisektų Vyčių vajuus, "Vyties" jubiliejinis bankietas ir pats jubiliejinis "Vyties" numeris.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠV.

Pirmininkė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirmininkė — B. Gallūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — B. Cumienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway—1864-W.
Izdėdinkė — Ona Stanulūnė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 648 E. Broadway, S. Boston, Mass.
Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę.

ŠV. JONO EV. BL. PASALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Juozas Švagždys, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleikis, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Gilneckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Izdėdinkas — Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zaikis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salėje 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.
Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave., Islington Mass.
Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

UKRAINIEČIO PABĖGĖLIO IŠ SOVIETIJOS BALSAS

Pradžia 3-čiame pusl.

me gauti siuntinius — pakelius nuo Raudonojo Kryžiaus iš Kanados, Amerikos ir Anglijos. Juose buvo taukai, čokoladas, vaistai ir kiek šiltesnių rūbų. Bet vietiniai žmonės mums to labai pavydėjo, tai greit mus perstatė tuos pakelius išdalinti, kad nerzinas vietinių gyventojų, kad jie kartais nepadarėtų kokios betvarkės, kad nesukiltų. Nes, mat, apie ketvirtą dalį gyventojų, kurie ten buvo pasilikę, dirbo vietiniuose kolektyviniuose ūkyse, išmėrė nuo ligų, bado ir nuovargio.

"Atėjo vasara 1942 m. Man pasiūlyjo darbą kolektyvinėje ūkyje Izakolkaniše, 16 mylių nuo Komarčygos. Aš sutikau ten vykti, nes pradžioje leisti daugiau duonos pirkti ir didesnę daržą auginimui daržovių duoti. Bet... bet vargingiausias kaimas Rytų Lenkijoje neatrodė taip biednas ir apsiąpęs, kaip toji vieta. Gatvės pilnos purvo, grįčios nevalytos ir neapsviestos, nebent tik tada pasirodydavo šviesa, kada pasiekdavo ar tai iškaulioti, išmalduoti arba pasivogti šiek tiek gasolinu, vartojamo traktoriumi. O žmonės nepasitikėdavo vienas kitam, niūrus, nekaltūs — bijanti skundimų (donosų).

"Toje ūkyje dirbo 260 suaugusių žmonių. Vaisius tu ūkiu jie pardavinėjo valstybei, jos nustatyta kaina. Pavyzdžiui, rugius pardavinėjo po 6 iki 7 rublių už 100 kilogramų, kai tuo tarpu vienas kilogramas duonos valstybinėse krautuvėse ir dirbtuvėse kainuodavo po vieną rublį už kilogramą, o slaptose krautuvėse kainavo po 15 rublių ir daugiau. Gyvuliai ten buvo taip pat išbadėję, kaip ir jų, neva tai gaspadoriai. Niekas ten neturėjo patraukimo dirbti. Jų obalsis buvo: 'Povaliai, jei užvaizda nemato.' Žiemos metu man teko matyti, kaip varnos, užtupusios ant galvijų ar arklių, juos lesdavo tol, kol šie nelaimingieji nekrisdavo ir nepadvėsdavo, gyviesiems, išalkusių varnų."

CENZŪRA NEAPLEISDAVO LAISKŪ

Gi paso ir leidimo išvažiuoti kaip nėra, taip nėra. Bet Komaro būta įkyraus — jis vis reikalavo išleidimo jo iš to jam nepageidaujamo "rojaus". Bet jo laišškai veik kaip ir niekad nepasiekdavo anglų ambasados, kaip tą jam net ir cenzoriai pasakė, nes, girdi, sovietų piliečių draudžiama yra susisiekti su kitų šalių atstovybėmis. Tačiau kaikiurie jo laišškai vis gi pasiekė anglų konsulatą, o per jį tokiu būdu ir ambasadą. Tai dėka to užsispyrimo ir įkyrumo atsiekti tikslą, už kiek laiko,

anot Komaro, vos tik jis nepapildė saužudystės, ambasada atsiuntė jam pasą ir šiek tiek pinigų ir nurodymus, kaip lengviausia yra pasprukti iš sovietų "rojaus".

"Mes vos tik galėjom patikėti savomis akimis, pamatę tą mažą paso knygele, kuri mus ir vėl keitė į laisvus piliečius laisvosios šalies", tarė susijaudinęs Komaras.

"Gruodžio 17 d. visi ilgi formalumai buvo jau peržengti ir mes vykome per Maskvą link Murmansk. Bet ten teko mums palaukti keletą dienų laivo, kuris mus nuvežtų į Angliją, iš kur mes tikimės vėl pasiekti Kanadą, Dievo mums pažadėtą šalį. Ten turiu viltį pradėti iš naujo žmonišką gyvenimą". Taip užbaigė pasakojimą apie savo Odiseją Vasilius Komaras, kurio pergyventi nuotikiai, ištikrųjų, yra geru įspėjimu tiems, kurie neprotadami patenka aukomis aklo įsitikinimo, kad sovietai — Rusija yra kopuikiausia šalis žmonių gyvenimui. K. Vidikauskas.

ĮVAIRUS SKELBIMAI

Gelia Nugarą?

VARTOK KARŠTĮ!

Karštis palengvina raumenų skausmus — greitai, efektingai. Norint gauti pagaudėjimą, nuolatini palengvina karščių išsiskyrimą, padidina kraujotaką, užkerta viena didelį Johnson's RAUDONOJO KRYŽIAUS PLASTERI — arba storesnį, siltesnį Johnson's Plasteri Nugarai... Lengvi, veikūs juo valstai švelniai kaitina nugarą, išjudina kraują apytaką, veikia prieš juo susikauptimą, atliuosuoja skausmą... Šitas aukštinis apdaras palaiko kūno karštį, sukuria augurą nuo atsitūmimo, teikia nuolatinę paramą... Išbandyk šį svarų lengvą, patikrintą būdą "karščių gydymui" paprasta nugaros gėlimu ir kitus raumenų skausmus — ŠIANDIEN. (Jei turi chronišką nugaros gėlimą, eik pas gydytoją)... Visuomet reikalauk TIKROJO, Johnson and Johnson pagaminto.

Johnson's RED CROSS PLASTER

Johnson's BACK PLASTER

Factory to you

Monuments \$85.00 up
Markers 32.00 up
All lettering and delivery anywhere in New England
Write for catalog
Memorial Granite Co., Inc.
159 Hancock Street
Quincy, Mass.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus

MOTERIS PAGELBININKĖ
Lietuvių Graborius ir Balsmuotojas
Turi Notaro Teises
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUTH Boston 2590
Sūnau gyvenamoji vieta —
838 Dorchester Ave.
Tel. COLUMBIA 2537

CASPER

FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERIS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsmuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Kopijčia Šerminis Dykal
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

ZALETSKAS

FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsmuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Kopijčia Šerminis dykal
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

LT. JANE
ARMY NURSE
WRITES
HER
BROTHER

Dear Jim,
Had a real thrill today!
met our leading ace in the South
Pacific theatre. It was surprising

What a average boy he is!
I guess I expected to see super
man on someone, but he gave
me the credit to the home

front fighters like from.
By the way, she writes about
winning the neighborhood
award for having saved more

lets then anyone else. How's that
for cooperation?
Love
Jane

Literatūros Skyrus

Veda — Antanas Vaičiulaitis

DR. JONAS BASANAVIČIUS

Dr. Jonas Basanavičius yra viena iš pačių stambiausių figūrų lietuvių tautos istorijoje. Nuo jo pradėtos „Aušros“ eina naujas laikotarpis lietuvių gyvenime: iškilo nauja, atgimstanti, laisvės ieškanti Lietuva, susipratusi ir kultūroje susiprėjusi.

Dr. Jonas Basanavičius buvo vadovaujanti šios naujosios Lietuvos asmenybė.

Jis gimė 1851 metais Ožkabaliuose, Vilkaviškio apskrityje. Maskvoje baigęs medicinos mokslus, jis ilgą laiką gyveno Bulgarijoje, kaip gydytojas. Čia bebūdamas ir bestebėdamas Bulgarijos gamtą ir senovės paminklus, jis susidarė savo teoriją apie lietuvių kilmę iš senovės. traukų. Šiai teorijai įrodyti jis yra parašęs nemažą studijų.

Svarbiausias Dr. J. Basanavičiaus darbas yra „Aušros“ laikraščio suorganizavimas ir išleidimas. Pirmas „Aušros“ numeris pasirodė 1883 m. ir jį ėjo trejus metus. „Aušra“ davė naujosios Lietuvos programą, sutelkė į tautinį darbą stipriausias ano meto pajėgas ir, kas svarbiausia, atnešė įkvėpimo ir užsidegimo naujose kartose dirbti savo šalies gerovei, šviesai ir laisvei.

Su Dr. J. Basanavičiaus

MYLĖK, LIETUVI...

Mylėk, lietuvi, tą brangią žemę, Kame nuo amžių tėvai gyveno: Čia tavo kūnas sau maistą semia.

Čia grynai dvasiai tiek sveiko peno!

Mylėk jos kalbą, senovės būdą, Jos girių kvapą, žaliąsias pievas I jos dirvonus pasėjęs grūdą, Žinai, jog vaisių palaimins Dievas.

Mylėk prabocū kapus garbin-gus,

Kur amžiais ilsis tėvynės sūnūs! Mylėk tuos amžius, vardais gar-singus,

Kurie išugdė tautos galiūnus!

Mylėk, kas amžiais brangu ir dora!

Neskelbk tarp luomų prakeikto karo!

Net lenkomaną mylėk bajorą, O meilės žodžiai stebuklus daro.

Maironis.

Atgimus ir atsisteigus laisva ir nepriklausoma Lietuva po pirmojo Pasaulinio karo, atsistatė moderniškais namais iš kurių vienas matomas šiame paveiksle.

„Žirgas ir vaikas“, „Žiponas ir Žiponė“, „Lietuviškai trakiškos studijos“, „Levas lietuvių pasakose“, „Iš Trakų — prygū tautystės“ ir t.t. Jis yra išleidęs savo paties surinktas „Ožkabalių dainas“ ir keituras knygas liaudies pasakų.

1905 metais Dr. J. Basanavičius grįžo į Lietuvą, suvaidino svarbią rolę 1905 m. Vilniaus seime, įkūrė Lietuvių Mokslo draugiją, prieš aną karą lankėsi Amerikoje ir 1918 metais pirmas pasirašė po Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktu.

Dr. J. Basanavičius mirė 1927 metais Vilniuje vasario 16 dieną. Ten jis ir palaidotas.

A. V.

Kur Gimė Ir Augo Dr. J. Basanavičius

Dr. Jono Basanavičiaus, to didžiojo lietuvių tautos ir savo gimtosios žemės mylėtojo gimtinė yra Ožkabalių kaimas, Bartininkų valsčius, Vilkaviškio apskritis.

Ožkabalių kaimas yra labai įvairus ir nelygus: vietomis gana žymiai kalnuotas, kur-ne-kur išraižytas upelių, turi nemažai pelkių, didelių pievų ir nedidelį ežerėlį. Visas kaimo paviršius — kalnų slėniuose esą gausūs durpynai, plačios lygios lankos, kur-ne-kur dar užsilikusios žilvičiai ir karklais apaugusios pelkės. Pats vardas „Ožkabaliai“ rodo šį kaimą senų senovėje būvus balų ir miškų karalystę. Dar ir dabar, žmonėms kasant durpes, pasitaiko šį tą surasti iš anų laikų gyvūnijos ir augmenijos — elnio ragus, didelių ir nepažįstamų griaučių liekanas ir apipuvusių storų medžių stuobrius.

Ta kaimo vienkiamų li-

nija, kurioje gimė ir augo Jonas Basanavičius, yra vadinama Akmenyčiomis. Akmenyčios yra nepaprastai akmeninga ir labiausiai kalnuota kaimo dalis. Dar ir šiandien ten kur-ne-kur riogso sukrautos didelės akmenų krosnys ir nedirbamų dirvonų rėžiai, nes podirvio akmenis neleidžia jų išdirbti. Nors šio kaimo žemė nėra derlinga, tačiau daug duomenų rodo, kad čia žmonių jau nuo seno gyventa.

Dr. J. Basanavičiaus gimtinės ir jo gretimo kaimyno vienkiamų laukuose yra senos didelės kapinės, kur žmonių griaučiai randami visai paviršiuje žemės. Net ir seniausis šio kaimo gyventojai apie tas kapines nieko tikro nepasako. Kai kas sako, jog ten yra palaidoti karo metu sušalę prancūzai. Tačiau sunku tuo patikėti, nes ten griaučiai yra iškasami ne grupėmis, kaip kad karo metu yra laido-

Malda

Kad širdį tau skausmas kaip peiliais suspaus, Kad žmonės pabėgs ir tavęs neužstos, Pakelk tada širdį nuo žemės aukščiau, O bus tau be žodžių kentėti lengviau. Ei, bėk prie galingos maldos, Ramiau tau krutinė vaitos!

Kaip balsimas sopulį kūno ramina, Ir ugnį gesina, ir gydo žaizdas, Taip alpstančią širdį malda atgaivina Ir gydo kančias paslapčiausias visas!.. Bet vienas jos galę supras, Kas kruviną širdį marina!

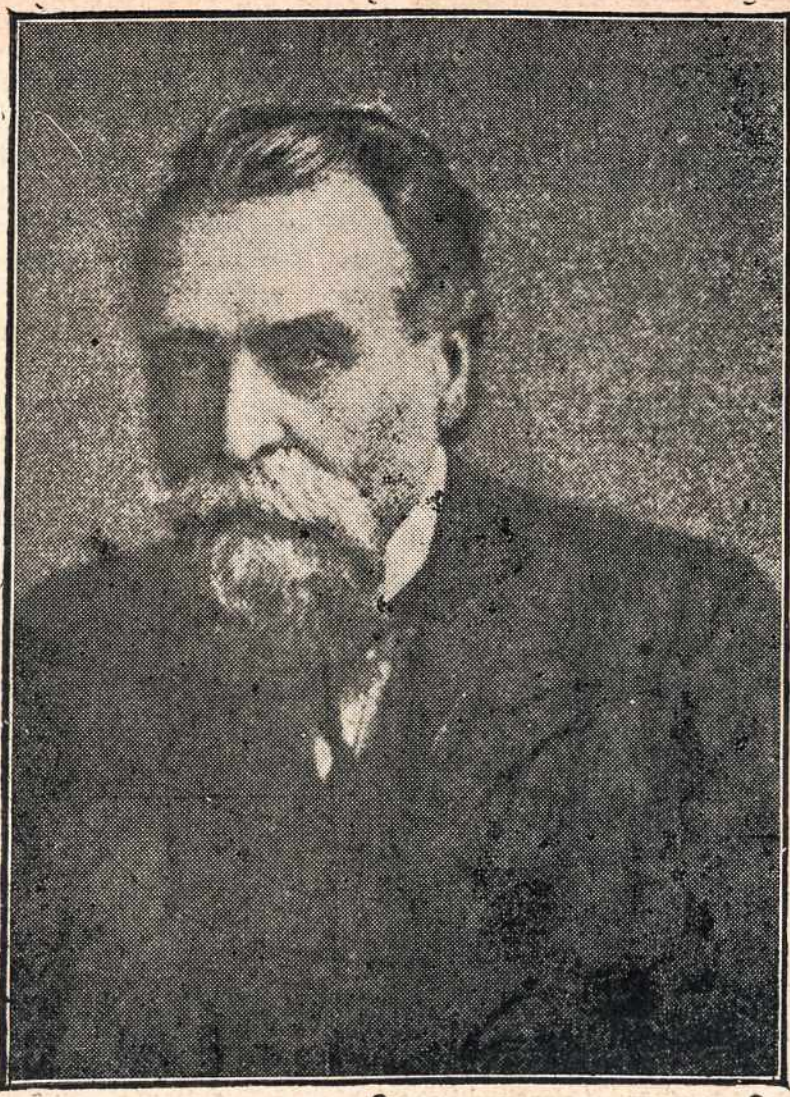
Maironis.

jama, bet yra išmėtyti po visą kalną. Kai kur taip gražiai sudėstyti akmenų randami toki sutrūniję griaučiai, jog jie tikriausiai jau ne vieną šimtą metų ten yra išgulėję. Dr. J. Basanavičius šioms seniems nežinomų laikų proseniams atminti savo gimtinės laukuose pastatė paminklą — kryžių.

Kad ši vieta jau seniai yra žmonių gyvenama, rodo ir kai kurios paties dr. J. Basanavičiaus atrastos iškasenos. Ant Akmenyčių linijoje esančio „Geležinkalnio“ dr. J. Basanavičius iškasė keletą grandinių, sagučių, aksčių, elnio ragus, gražiai iš žalvario nulieta stirmos galvą ir kitokių senienų. Dabar ta dr. J. Basanavičiaus atrasta stirmos galva yra Krokuvos senų laikų muziejuje. Ta stirmos galva yra nulaužta nuo stuomens ir, sakoma, kad ji esanti italinės kilmės — italų menininko sukurta. Istorikas Sadvovskis savo knygoje „Graikų ir romėnų prekybos keliai“ sako: „Ožkabaliuose buvo rasta nulaužta bronzinė stirmos galva, kuri yra labai gražiai nulieta ir tikriausiai yra italinės kilmės“. Taigi, šie duomenys rodo, jog šio kaimo gyventojai senų senovėje gyveno ant didelio tautų prekybos vieškelio ir turėjo ryšių net su Viduržemio jūros tautomis.

Ši vieta senovėje buvo tankiai gyvenama lietuvių ir, be abejo, sudarė svarbų strateginį punktą prieš kryžiuočius, nes čia randa ma daugybę apsigynimo punktų — piliakalnių: Kaupiškio, Pajevonio, Naujienėlių, Rudaminos, Laikynų ir kit.

Ši įspūdinga istorinė ir tautinė aplinka dr. J. Basanavičių žavėjo ir gundė iš pat mažens. Pats dr. J. Basanavičius savo autobiografijoje rašo, jog šie piliakalniai iš pat jaunystės jame įdiegė lietuviškumo dvasią ir savo gimtosios žemės meilę. Jis dažnai lankydavo netoli nuo Ožkabalių esantį Piliakalnių kaimo piliakalnį ir ten, ant jo viršūnės rymodamas, dažnai svajodavo apie garsiąją Lietuvos senovę, apie plėšriuosius „kryžiuokus“ ir naršias lietuvių kovas; iš apylinkės žmonių girdėdavo daug pasakų apie „užkerėtas ir tame piliakalnyje uždarytas labai dailias mergas“. Visa tai kaitino būsimojo tautos patriarcho vaizduotę ir jame stiprino lietuviškumo jausmą. Dr. J. Basanavičius su užsidegimu ir šūsižavėjęs tyrinėjo visus savo gimtosios apylinkės piliakalnius, nes šių piliakalnių

Dr. J. Basanavičius

Lietuva Brangi

Graži tu, mano brangi tėvynė, Šalis, kur miega kapuos didvyriai; Graži tu savo dangaus mėlyne, Brangi, nes daugel vargų patyrei.

Kaip puikūs slėniai sraunios Dubysos! Miškais, lyg rūta, kalnai žaliuoja; O po tuos kalnus sesutės visos Graudžiai malonias dainas ringuoja.

Ten užsimastę tamsus Nevežis Kaip juosta tuosias žaliąsias pievas; Banguoja vagą giliai įrėžęs; Jo gilia dūmą težino Dievas.

Kaip puikūs tavo dvarai, tėvyne, Baltai iš sodų žalių sau kyšą! Tik brangią kalbą tėvų pamynę, Jie mūsų širdis mažai jau riša.

Kaip linksma sodžiuos, kad vyturėlis Linksni pragysta, aukštai iškilęs! Ar saulė leidžias, ir vakarėlis Ramumą neša, saldžiai nutilęs.

Bažnyčios tavo ne tiek grožybe, Ne dailės turtais, ne auksu žiba; Bet dega meile, maldos galybe, Senųjų amžių gyva tikyba.

Kada prieš sumą visi kaip vienas Graudingai šaukia: „Pulkim ant kelių“, — Bedievis verkti turi kiekvienas, Tikėt išmoksti nuo tų vaikelių.

Graži, tu mano brangi tėvynė, Šalis, kur miega kapuos didvyriai. Ne veltui bočiai tave taip gynę, Ne veltui dainiai plačiai išgyrę.

Maironis.

akivaizdoje jis mato visą mūsų garbingų prosenių Lietuvos praeities gyvenimą:

„Tas pylimas laukuos, ką nuo amžių niūksio.

Kryžius apsenęs, ką prie kelio stūkso,

Krūva akmenų sukrauta prie tako

Vis gyvenimą lietuvių apsakoi.“

Dr. J. Basanavičius pirmas įvertino šių didžiųjų garsiosios Lietuvos praeities liūdytojų reikšmę:

„Jei Lietuva iki šiai dienai gyva dar liko, tuomet mes kalti esame stiprybei

mūsų garbingų prosenių bei prazilusiems mūsų piliakalniams“. Bet tai, ką dr. J. Basanavičius pasakė apie lietuvių tautos gyvybės išlaikymą, tą patį mes galime ir jam pritaikyti: jeigu dr. J. Basanavičius pasidarė lietuvių tautos atgijimo tėvu, tai mes esame kalti mūsų garbingiems Suvalkų krašto prazilusiems piliakalniams, kurie pirmieji iš pat jaunystės dr. J. Basanavičiui įkvėpė karštą tėvynės meilę ir turime būti dėkingi tai palaimintai dirvai, kurią kritusi ši laiminga sekla, lietuvių tautai išugdė šį didvyrį.

Dr. J. Basanavičius iš pat mažens gaivališkai prisirašo prie savo gimtosios žemės ir visą jo gyvenimą jokios svetimųjų įtakos nepajėgė nuo jos atitraukti. Nedaug yra tokių žmonių, kurie, važinėdami ir gyvendami svietimuose kraštuose, visą savo gyvenimą būtų taip išsaugoję iš savo gimtojo kaimo samanotos lūšnelės išsineštą grynąjį organiską lietuviškumą.

Ne vien tik gimtosios apylinkės svajinga gamta ir

Maironis.

jos didingieji praeities paminklai dr. J. Basanavičiaus dvasioje išugdė šią nepalaužiamą gimtosios žemės meilę — dr. J. Basanavičių gaivališkai veikė ir viliojo taip pat ir visa jo gimtojo kaimo grynai lietuviška dvasia, gražios žmonių tradicijos ir jo paties tėvų grynas lietuviškas kraujas.

Seni žmonės pasakoja, jog senovėje šis kaimas buvo gyvenamas tik keleto gyventojų, kurie buvę labai turtingi. Per kaimą kryžmai ėjusios dvi gatvės. Per pievas ėjusi gatvė buvo grįsta akmenimis, todėl dar ir šiandien kaimyninio dr. J. Basanavičiaus gimtinės vienkiamio pievose, kasant durpes, pasitaiko surasti jau gilokai žemėje, akmenimis grįsto kelio liekanų, užgriuvusių akmeninių šulinių ir kit. Šių gatvių sankryžoje buvusi smuklė, kur virte virės visais kaimo linksmais ir romantiškais gyvenimais. Vėliau žmonės išėję gyventi į vienkiamius, gyventojų skaičius padaugėjęs ir jie jau žymiai vargingiau gyvenę. Dr. J. Basanavičiaus vaikystės laikais Ožkabalių kaime gyveno tik dvidešimt penki gyventojai. Šiandien jų jau priskaitoma lygiai dvigubai tiek. Tačiau, kaip senovėje, taip ir šiandien, visame kaime gyvena tik lietuvių tautybės gyventojai.

Šiame grynai lietuviškame kampelyje senovėje klestėte klestėjo liaudies kūryba: dainos, pasakos, mįslės, įvairiausi anekdotai ir visa kita. Dr. J. Basanavičiaus gimtinės vienkiamyje, atokiau laukuose stovėjo sena pirtis, apie kurią po visą kaimą sklido rudens tamsių vakarų baugūs pasakojimai, įvairiausių jaunųjų išdaigos, anekdotai, pasakos apie vėlnius, laumes ir raganas. Šiandien tos pirties stūksa tik griuvėsiai. Priešais šią pirtį atsiveria didžiulė dauba — praraja, kuri, senų žmonių pasakojimu, buvusi išgraužta žemėje „patapo“ vandens. Ši dauba senų senovės yra pagarsėjusi savo vaidinimais ir visokiais pragaištingais įvykiais. Jos vagoje naktį bėgiojęs šuniukas, ant nugaros užsimitęs aukso maišiuoka. Nelaimė tam, kas susižavi auksu ir drįsta naktį lįsti į daubą — žūva kiekvienas. Ilgainiui, po didelių nelaimių, viename daubos gale buvo pastatytas didelis kryžius, ir vaidinimasis liovėsi.

(Bus daugiau)

DINING OUT — Pfc. Lawrence Warner of Birmingham, Ala., doesn't look as though he relishes K rations as he takes a bite beside entrance of pillbox near Irrel, Germany.